

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:40

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:40

Fredagen den 17 juni

1 § Utrikes frågor

Utrikesminister Carl Bildt

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 23 maj 2011**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 20 juni 2011**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag öppnar sammanträdet med EU-nämnden.

Utrikesministern måste av tidsskäl snart avvika, och vi har därför gjort en prioritering av utrikesministrarnas frågor. Därefter tar Frank Belfrage vid.

Det finns A-punkter. Jag vet att utrikesministern ville säga något om conflict prevention.

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag behöver inte säga så mycket. Läs papperet! Sedan gäller det att operationalisera papperet, men det är lite mer svårhanterad materia.

Anf. 3 JONAS SJÖSTEDT (V):

En av A-punkterna som skickades ut och som jag bestämt har för mig att Carl Bildt stod som ansvarig för, även om han kanske inte är medveten om det, gällde en öppenhetsfråga. Man har ändrat klassificeringsreglerna för dokument. Det är en fråga som direkt berör svensk offentlighetsprincip. Vi fick egentligen inte ut något underlag på vad det innebär. När det är fråga om den typen av frågor som har bäring på grundlags-skyddad tryck- och yttrandefrihet är det särskilt viktigt att vi får bra underlag från berört departement och regeringen.

Anf. 4 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vad handlar det om, Jonas Sjöstedt?

Anf. 5 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det handlar om de mindre hemliga dokumenten, de som är restricted. Man har gett nya förhållningsorder om när de får offentliggöras eller inte. Det är en principiellt viktig fråga, och det ska tydligen ha dig som ansvarig minister enligt A-punktslistan.

Anf. 6 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det har det säkert på ett eller annat sätt. Jag ska titta på det hela och återkomma.

I grunden är det så att den utrikespolitik vi för offentliggörs som bekant i varenda papper. De är i allmänhet hemliga hemliga, men de är restricted så länge de inte är beslutade. Så fort de är beslutade är de synnerligen offentliga. Vi skulle önska att de blev mer offentliga såtillvida att man intresserade sig för dem i offentligheten också, men de är i alla fall tillgängliga.

Det kan finnas någonting. Låt oss titta på vad det är. Vi har i grunden samma syn på offentlighetsprincipen.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi A-punkterna till handlingarna.

Det finns en återrapport från ett utrikesråd den 23 maj. Finns det några frågor på återrapporten? Nej. Vi lägger den till handlingarna.

Då skulle jag föredra om Carl Bildt talade om punkterna 6, 7 och 8. Den första gäller den europeiska grannskapspolitiken.

Anf. 8 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Låt oss vara strikta eftersom vi har ont om tid. Det finns utkast till slutsatser som ni har fått. De är i allt väsentligt bra, men det finns ett antal återstående frågor.

På punkten 9 finns lite frågetecken huruvida man kommer att nämna den aktuella finansiella summan eller inte. Det finns de som inte är så förtjusta i det. Den större diskussionen gäller punkten 11. Vi vill att man ska nämna – det går i enlighet med förslaget från kommissionen, det östliga partnerskapet – att fördragets artikel 49 existerar. Artikel 49 är ju utvidgningsparagrafen i Lissabonfördraget. Här blir det förmodligen en betydande batalj där man kan säga att vi och de öst- och centraleuropeiska staterna vill ha en referens till artikel 49. Kommissionen vill det också. Men ett antal av de lite mer restriktiva staterna kommer att försöka att stryka detta.

I övrigt är detta den inriktning vi har av grannskapspolitiken. Vi ser en tendens till försiktig differentiering mellan den södra och den östra dimensionen. Det ligger i förlängningen – i utvecklingens riktning. Vi har artikel 49, som enligt vår mening gäller i det östliga perspektivet men inte i det sydliga perspektivet. Vi har den princip som vi har diskuterat tidigare i nämnden om ”mer för mer”, ”more for more”. När länderna reformerar mera har vi också möjlighet att ge dem mer stöd och hjälp i olika sammanhang. Spegelbilden av detta är principen mindre för mindre, som vi försöker tillämpa i fallet Vitryssland, för att nämna något konkret just nu.

Jag inskränker mig till detta som allmän kommentar. Det här är materia som i allt väsentligt är väl känt för nämndens ledamöter.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens position under punkt 6.

Vi går till den kanske något mer brännande frågan under punkt 7 om utvecklingen i det södra grannskapet – primärt Libyen, Syrien och Jemen.

Texterna ligger på nämndens bord. Det finns inte mycket att säga om texterna. Jag svarar gärna på frågor om dem, men jag tror att de täcker in de ståndpunkter vi har. Låt mig frikopplat från texterna tala lite om sakmaterian.

Syrien är det mest besvärliga konkreta fallet vi har just nu – föga förvånande i och för sig. Vi har från svensk sida rätt länge sagt att det är viktigt att vi uppmärksammar och håller fokus på utvecklingen i Syrien. Den ser ut att gå i felaktig riktning. Det har den gjort med besked.

Det finns ett uttalandeförslag. Där finns fortfarande öppna punkter. Uttalandeförslaget innehåller så starka formuleringar som vi kan hitta på med användning av existerande engelskt språkbruk.

Sedan är frågan vilka åtgärder som kan vidtas. Här kommer vi att diskutera olika typer av ytterligare sanktioner, vad som kan vara lämpligt och möjligt, utan att ha några alltför överdrivna förhoppningar om att detta leder till något konkret resultat i den konkreta situationen.

Det som är allvarligt är självfallet det politiska och humanitära läget. Vi tror att det rör sig om i storleksordningen 8 000 människor som har gått över gränsen från Syrien. Det kan vara mer än så. Vi vet att Turkiet förbereder sig för att ta emot i storleksordningen 100 000 under de närmaste dygnen om utvecklingen fortsätter på det sätt som den gör i dag. Turkiet har en öppen gräns gentemot Syrien utan viseringar. Den turkiska regeringen har förbundit sig att bibehålla den öppna gränsen, vilket vi ska vara mycket tacksamma för. Det innebär en betydande börda som de tar på sig. Det är turkiska Röda halvmånen som svarar för lägren och fältsjukhusen som har satts upp.

Det finns ett avtal sedan gammalt – hur länge vet jag inte – mellan Turkiet och Syrien vad gäller att militära styrkor inte får befinna sig inom en viss zon från gränsen. Det innebär att det finns icke-syriska stridskrafter omedelbart på den andra sidan gränsen. Vi har sett att det finns läger på den syriska sidan av gränsen. Innan de går över gränsen finns upprättade läger i skyddszonen, begränsningszonen eller vad vi ska kalla den, som finns på den syriska sidan.

Det här är en mycket liten del av den syriska verkligheten, som vi ser från gränsen i norr från Turkiet, även om det har varit fokus för de omedelbara militära operationerna. Avgörande för utvecklingen är vad som kommer att inträffa i de stora städerna Damaskus och Aleppo. Där är utvecklingen mindre dramatisk. Det verkar än så länge vara ett vänteläge i Damaskus och Aleppo medan fokus ligger i andra mindre städer med uppror, väpnade strider av olika slag som det är svårt att överblicka och med en tilltagande politisk osäkerhet.

Vi har ägnat oss en hel del åt att försöka säkra humanitärt tillträde från FN-organ och andra. Det är lite stapplande – om man uttrycker saken försiktigt. Det är närmare bestämt mycket dåligt. Det finns ett visst tillträde i Syrien genom normala operationer. UNHCR har rätt betydande operationer för att ta hand om irakiska flyktingar, inte minst i Damaskus. Men det är begränsat till de områdena. Unrwa har operationer inne i Syrien som har att göra med palestinska flyktingläger, men det handlar om palestinska flyktingläger. De enda som förefaller ha möjlighet att operera är Internationella rödakorskommittén. Det förefaller – det behöver vi inte sprida över huvud taget – som om chefen för ICRC Jakob

Kellenberger kommer att föra samtal i Damaskus under helgen, vilket är bra, för att säkra humanitärt tillträde.

I övrigt vill jag bara notera att sedan vi fattade sanktionsbeslutet i EU den 23 maj är våra diplomatiska kontakter med Syrien mycket begränsade. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Samtalsrelationen, för vad den kan vara värd, är i grova drag avbruten från deras sida. Det finns de som har direkta kontakter, det är framför allt Turkiet. Det förekommer direkta kontakter och också högnivåkontakter med Damaskus i ett försök att påverka utvecklingen.

Det finns inte så mycket mer att säga i detta läge. Det är en dramatisk, brutal och förfärlig situation. Våra handlingsmöjligheter är starkt begränsade. Vi försöker att göra det som kan göras.

Det kan nämnas i sammanhanget att den syriska oppositionen består av en lång rad olika grupperingar. En del är något starkare, och en del är något svagare. Det finns ingen samlad syrisk opposition på det sätt som vi har talat om i de andra fallen. Vi känner alla till situationen med de olika minoriteterna i Syrien. De har delvis förankringar i vårt eget land. Det finns en stark rädsla från minoriteterna för vad situationen kan leda till. Det finns två miljoner kristna i Syrien, ett konkret exempel, och ett relativt stort antal syrier.

Det har varit en konferens med syriska oppositionsföreträdare i Antalya. De försöker bilda någon typ av samlad organisation. Det är värt att notera att det huvudsakligen är exilföreträdare i det fallet. Vilken förankring de har i Syrien är något oklart. Det vet vi, kort sagt, inte riktigt, men vi hoppas få mer information om detta vad det lider.

Från det internationella samfundets sida gäller det att organisera en reaktion. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi vet inte hur många som har dödats. Det finns olika uppgifter, mellan 1 200 och 1 600. Det är med all sannolikhet fler än vad som var fallet i Libyen i samband med att ingripande där skedde för första gången.

Den avgörande skillnaden är, som ni vet, att FN:s säkerhetsråd är blockerat i det här konkreta fallet. Anledningarna till det är flera. En avgörande sådan är att Arabförbundet i det libyska fallet vädjade till säkerhetsrådet att vidta åtgärder>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi försöker så klart från europeisk sida utnyttja de diplomatiska kontakter vi har för att påverka dessa länder att acceptera en resolution. Jag tror att en sådan resolution vore en viktig signal från det internationella samfundets sida. Frånvaron av resolution vore i sig en negativ signal, något som jag tror skulle påverka utvecklingen i Syrien på ett negativt sätt.

Den diplomatiska aktiviteten pågår. Det är Europeiska unionen och EU-företrädarna i säkerhetsrådet som, med stöd av Förenta staterna, driver frågan. Även denna fråga återspeglas i utkastet till slutsatser.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens position under punkt 7.

Vi går till punkt 8, Fredsprocessen i Mellanöstern.

Anf. 12 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Låt mig först bara nämna Libyen och Jemen. Dessa texter innehåller egentligen ingenting som går utanför det som vi har diskuterat tidigare.

Fredsprocessen i Mellanöstern är i detta sammanhang ingen formell fråga, eftersom det inte blir några slutsatser, men trots det kommer den förmodligen att bli den enskilda fråga, vid sidan av Syrien, som vi kommer att ägna mest uppmärksamhet. Catherine Ashton befinner sig i regionen as we speak, och jag kommer själv att ha en del kontakter och möten med företrädare för regionen innan vi sätter oss vid förhandlingsbordet i Luxemburg på måndag morgon.

Nu pågår en intensifierad diplomati för att undersöka förutsättningarna för att få i gång direkta förhandlingar, fokuserade i enlighet med den inriktning som fanns i president Obamas tal. Det är i och för sig föga förvånande, för det är ungefär vad vi från europeisk sida talat om tidigare, alltså att man skulle fokusera dels på gränsfrågan, dels på säkerhetsfrågan. De andra delarna av detta kommer sedan i ett senare skede.

Vi gjorde framsteg i den meningen att president Obamas tal anslöt till det som vi från europeisk sida tidigare sagt på denna punkt, att 1967 års linje ska vara utgångspunkt för samtalen. Sedan kan man komma överens om de mindre justeringar av linjen som kan bli aktuella i samband med att en överenskommelse om säkerhetsfrågorna träffas. Det har stor betydelse också för bosättningspolitiken.

Den israeliska reaktionen på detta känner ni alla till. Samtidigt finns från Israels sida, och för den delen även från USA:s, farhågor om vad som kan inträffa i samband med generalförsamlingen i september och planerna på att – på ett eller annat sätt, det är inte alldeles klart hur – föra upp den palestinska frågan på generalförsamlingens dagordning. Kanske vill man till och med gå så långt som att man vill ha en resolution som föreslår att Palestina väljs in som medlemsstat i Förenta nationerna. >>>

Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Hur som helst finns det nu ett initiativ från Catherine Ashtons sida, och därmed från EU:s sida, som går ut på att kvartetten relativt snabbt ska sammanträda på hög nivå och då göra ett uttalande om förutsättningarna för en fredsprocess. I det uttalandet är det avgörande just formuleringen om 1967 års linje. Därmed skulle man från palestinsk sida vara beredd att sätta sig ned omgående och inleda förhandlingar.

Som bekant har man från israelisk sida sagt att palestinierna inte är redo. Palestinierna har ju ställt villkor vad gäller bosättningspolitiken. Palestinierna är beredda att släppa det, men de vill ha klarhet ifall 1967 års linje är utgångspunkten. Nu har frågan gått över på den andra sidan; israelerna är ovilliga att sätta sig vid förhandlingsbordet om vi använder ett tydligt språkbruk om 1967.

Frankrike har under den senaste veckan utvecklat en betydande diplomatisk aktivitet för att försöka uppnå detta, och även amerikanska representanter befinner sig i Tel Aviv och Jerusalem dessa dagar. Vi får se vad det hela slutar med – åtminstone vad gäller den närmaste tiden, i upptakten till september.

Vi måste självfallet på alla sätt vara mycket stödjande i dessa aktiviteter, ingen tvekan om det, men jag tror inte att vi ska fästa några alltför överdrivna förhoppningar vid att det kommer att lyckas. Intill dess att det har gått på det ena eller andra sättet tror jag att vi ska vara försiktiga med

att spekulera om vad som kommer därefter eftersom de spektionerna på ett negativt sätt kan påverka möjligheterna att göra framsteg i det mer omedelbara perspektivet.

Jag inskränker kommentarerna till detta. Det finns åtskilligt mer att säga. Gunilla Carlsson är på väg till regionen för att mer konkret titta på statsbyggandeperspektivet. Sedan finns självfallet osäkerheten beträffande den palestinska enhetsregeringen och de förhandlingar som pågår i Kairo angående personsammansättningen av den.

Anf. 13 URBAN AHLIN (S):

Herr ordförande! Mycket av det som utrikesministern sade kan jag hålla med om. Däremot förstod jag inte riktigt det sista som sades, alltså att spektionerna om vad som händer i framtiden skulle verka menligt på själva fredsprocessen.

Jag tror precis tvärtom. Just nu ser vi nämligen en israelisk regering som inte visar någon som helst vilja till förhandlingar med den palestinska sidan. När det gäller 1967 års gränser är det bara att titta på hur Netanyahu gjorde när han åkte till Washington och där totalt förfälskade vad den amerikanske presidenten Obama hade sagt. Obama sade 1967 års gränser med överenskomna land swaps medan Netanyahu hela tiden betonade att de inte går tillbaka till 1967 års gränser. Han brydde sig inte om att det skulle vara förhandlingar mellan den palestinska och den israeliska sidan om att kunna göra landöverlåtelser till varandra för att på så sätt hantera frågan. Det struntade han fullständigt i för att vinna inrikespolitiska poäng och pressa tillbaka president Obama.

Det är ingen tvekan om att generalförsamlingen i september står inför ett stort problem. USA kommer naturligtvis att säga nej till alla palestinska önskemål om att bli erkänd som stat och medlem av Förenta nationerna. Europeiska unionen kommer att stå inför en situation där vi är djupt splittrade mellan de länder som kommer att stödja ett erkännande av en palestinsk stat och de som kommer att följa patrull med Israel och USA.

Jag menar att vi i Sverige borde vara tydliga också med fortsättningen, utrikesministern. Det handlar trots allt om vilken press vi nu har på den israeliska sidan. Liksom utrikesministern hyser inte heller jag några större förhoppningar om att den korta perioden fram till generalförsamlingen skulle ge något slags genombrott i fredsforhandlingarna när det gått decennier utan att vi fått några resultat.

Israel har fortsatt med bosättningspolitiken tvärtemot vad palestinerna krävt för att komma tillbaka till fredsprocessen. Israel har tydligt tagit avstånd från såväl det som USA och FN som EU säger, det vill säga att 1967 års gränser måste vara basen i fredsforhandlingarna. Svårare än så är det inte. Det är ganska tydligt var pressen måste sättas. Signalen till det israeliska ledarskapet måste vara att om de inte nu sätter sig i fredsforhandlingar måste det internationella samfundet leva upp till de resolutioner och papper som vi antagit beträffande 1967 års gränser. Då måste det naturligtvis bli ett erkännande av en palestinsk stat.

Jag menar därför att Sverige redan nu borde vara tydligt med att vi tillhör den gruppen i Europeiska unionen som, om den situationen uppstår, är för ett erkännande av den palestinska staten. Detta borde vi göra för att sätta press på Israel.

Vi ställer upp på att fram till dess vara positiva till alla ansträngningar som görs för att få i gång fredsprocessen, för det vore naturligtvis det allra mest lämpliga, men om det inte blir så måste Sverige vara tydligt med vad som ska vara slutresultatet.

Jag tar alltså avstånd från det som utrikesministern säger om att vi inte ska spekulera om framtiden. Jag tror att det är ganska bra om man spekulerar om vad framtiden egentligen har i sitt sköte om Israel fortsatt vägrar att gå in i fredsförhandlingar.

Anf. 14 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag kan ansluta till allt det som Urban Ahlin säger. Om erkännandefrågan drivs till sin spets i höst tycker jag att det är oerhört viktigt att Sverige är på den sida som är för ett erkännande och att man markerar det tydligt både inom Europeiska unionen och utåt. Det skulle vara intressant att höra utrikesministerns syn på detta och vilka allierade vi i så fall kommer att ha.

Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är fortfarande oklart vad en resolution från palestinsk sida kommer att innehålla. Det pågår en rätt livaktig diskussion inom den kommitté som tillsatts av Arabförbundet. Jag kommer att träffa en del av dem under de närmaste dygnet. De vill ha en dialog med oss om vad en sådan resolution kan innebära.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det är den typen av avvägningar som nu görs inom Arabförbundet och också i dialog mellan Arabförbundet och Europeiska unionen. Det är mot den bakgrunden som jag säger att det kan behövas lite lösa skot i det här sammanhanget. Låt oss inte med hög fart köra in i väggen, för det är i allmänhet inte någon klok diplomatisk strategi.

Anf. 16 URBAN AHLIN (S):

Jag har vid andra tillfällen haft den här diskussionen med utrikesministern, och jag tycker att det är rimligt att man har en del lösa skot.

Jag håller dock inte med om själva ansatsen, att ett erkännande av en palestinsk stat skulle spela de israeliska högerkrafterna i händerna. De är livrädda för att FN ska fatta ett sådant beslut. Den israeliska regeringen skickar ut starka diplomatiska protester och åker land och rike runt för att försöka förhindra det.

Det innebär att de högerkrafter i Israel som inte vill ha en palestinsk stat bredvid Israel kommer att förstå att det internationella samfundet är enat om att där ska finnas en stat, punkt. Svårare än så är det inte. De högerkrafter Carl Bildt talar om vill inte ha en palestinsk stat över huvudet. Deras politik går ut på att utöka bosättningarna och hindra en fredsprocess för att på det sättet till slut få bort frågan om en palestinsk stat.

Den signal som omvärlden måste ge Israel är att vi sett detta pågå decennium efter decennium och att det nu är slut. Omvärlden anser att man ska stå upp för en FN-resolution. Vi ska stå upp för att det ska finnas en palestinsk stat bredvid Israel.

Jag håller med om att vi måste ha en del lösa skot. Jag har tidigare i diskussioner med regeringen sagt att jag tycker att det är rimligt att det är den palestinska sidan som avgör av det enkla skälet att de naturligtvis måste fundera på sin förhandlingsposition. När väl FN fattat beslutet, vad har Palestina då att hota med framöver? Vad leder det till i praktisk mening? Och så vidare. Det är jag inte rätt man att utreda, och jag tror inte att den svenska regeringen är det heller. Ansvar måste ligga på den palestinska sidan.

Jag menar att det är ganska tydligt att vi ska ha en diskussion om framtiden. Det är ingen tvekan om att vi ska erkänna den palestinska staten. Om palestinerna känner sig så pressade att de är tvungna att gå till generalförsamlingen i september ska vi stödja ett erkännande av den palestinska staten. Det borde vi ge den israeliska regeringen till känna, för att tvinga dem till förhandlingsbordet. Det vore förstås det allra mest lämpliga.

Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Låt mig ge en lätt kommentar till Urban Ahlin. Det är inga problem i den första delen, det vill säga det finns en enighet om att vi vill ha en palestinsk stat. Det har vi som bekant med mycket stor tydlighet uttryckt från Europeiska unionens sida. Det finns numera en bred förankring också i Israel för detta, dock inte hos alla>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

Den är den typen av avvägningar som finns mycket tydligt inom Arabförbundets kommitté och också hos oss. Där ska vi ha en dialog med dem om hur vi utformar detta på bästa möjliga sätt för att – jag håller helt med om det – sätta tryck på den israeliska sidan för att uppnå den palestinska staten.

Anf. 18 URBAN AHLIN (S):

Herr ordförande! Utrikesministern är duktig på att stapla upp problem och farhågor. Det vi ser i dag är faktiskt en israelisk stat som bit för bit plockar sönder de delar som en palestinsk stat ska byggas på. Vi ska vara klara över vad vi faktiskt ser. Det som sker dagligen är att bosättningspolitiken ökar. Den palestinska staten får mindre och mindre möjligheter att verka. Då kan man inte säga att om vi erkänner detta kommer det att leda till jättestora problem. Problemet är snarare det motsatta. Låter vi detta fortgå finns i framtiden ingen palestinsk stat att erkänna. Signalen vi ska ge till den israeliska sidan är att detta spel har pågått alltför länge.

Enligt FN-stadgan är det väl så att om man har en erkänd stat och ett annat land ockuperar det landet får väl det internationella samfundet ta krafttag för att få ockupanten att upphöra att ockupera området. Vi står väl inte inför ett slut när vi erkänner en palestinsk stat. Då får Förenta nationerna och internationella samfundet en annan uppgift, och den är att se till att ockupationen upphör. Det är precis det israelerna ska få klart för sig.

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Den uppgiften har vi som bekant redan i dag enligt resolution 242. I den meningen är det ingen ändring, men vi riskerar att skapa en situation där det blir svårare att arbeta för fredsprocessen snarare än lättare. Det ska vi försöka undvika.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Det finns en ny punkt som har kommit upp på dagordningen om Nagorno-Karabach.

Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, möjligen.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta! Jag gick händelserna i förväg. Vi måste runda av den förra punkten om fredsprocessen i Mellanöstern formellt också. Trots det meningsutbyte som utspelade sig här finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Finns det något viktigt att säga om Nagorno-Karabach?

Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<vill att vi ska ha en kort text angående fredsprocessen i Nagorno-Karabach. Jag kommer just från regionen och samtal med dem där. Det ska vara ett viktigt möte i Kazan mellan de olika presidenterna den 25 juni. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi ska hålla nämnden informerad om huruvida vi ska göra detta icke-uttalande eller inte. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen. Det här var de prioriterade punkterna. Om utrikesministern vill stanna kvar ytterligare några minuter går vi in på punkt 3 om Sudan.

Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Slutsatserna är inte riktigt finaliserade. Jag utgår från att ni har tagit del av texten. Den är i huvudsak bra. Vi skulle kanske vilja att man är lite tydligare när det gäller att det internationella samfundet verkligen tar fram en konsoliderad hjälpstrategi för statsbyggande i södra Sudan. Det är naturligt att vi koncentrerar oss rätt mycket på den situation som är just nu.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Det kan vi ta upp med Gunilla Carlsson när hon kommer sedan.

Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det kan ni också göra, men jag rapporterar om de förändringar vi vill ha i texten. I punkt 12 och möjligtvis också i den senare delen av punkt 8

tycker man att vi kunde vara lite tydligare, och det tänker vi verka för. I övrigt är detta bra.

Sedan har vi en diskussion, och där kommer en separat deklaration angående erkännandefrågan. Det är inte en EU-fråga, utan det är en nationell fråga. Där förbereder vi ett svenskt erkännande. Det har vi också förankrat i utrikesnämnden.

Anf. 28 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! En del av CPA-avtalet stadgar att de oljebolag som har varit verksamma i Sudan och där det har förekommit övergrepp i samband med oljeutvinningen ska betala ersättning. Jag tycker att vi ska resa frågan att det ska ingå i slutsatserna.

Anf. 29 URBAN AHLIN (S):

Först vill jag säga att jag delar Jonas Sjöstedts uppfattning. Det är rimligt att man också påtalar den delen av CPA-avtalet i de här resolutionstexterna.

Dessutom skulle jag vilja påminna om något som vi socialdemokrater tidigare har lyft upp. Det är möjligt att det inte har med EU-nämnden att göra, men jag tycker ändå att det är viktigt att Carl Bildt i de här diskussionerna i EU säger att vi i Sverige är beredda att ställa upp med och bidra med fredsbevarande trupper till södra Sudan när den dagen kommer. FN planerar just nu för hur man ska hantera det här i oktober, november och december. Det finns ett önskemål om att Sverige ska bidra med ingenjörstrupper, och jag tror att det vore lämpligt att vi gjorde det. Vi har noterat den senaste tiden att Försvarsmakten har långa planeringshorisonter. Därför är det väl rimligt att vi är tidigt ute och säger det också.

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ingen av dessa frågor ligger på bordet i EU för ögonblicket. Frågan om fredsbevarande styrkor ligger, som sagt, inom FN-processen. Där pågår för närvarande en process med att utse en ny FN-representant i södra Sudan. De namn jag ser där ser lovande ut. Sedan får vi se vad det leder till. Ingenting av detta kan ligga på bordet förrän vi har en sydsudanesiske stat.

När det gäller oljebolagen och CPA pågår en förhandling med framför allt norsk medverkan för att försöka få till stånd olika lösningar. Norge är djupt inblandat eftersom Norge har en kompetens på oljesidan som Sverige inte har.

Anf. 31 JONAS SJÖSTEDT (V):

Förslaget på konklusioner inleds med hur man ska uppfylla CPA-avtalet. Jag tycker att det är på sin plats att nämna detta med oljan där. I den mån regeringen inte är beredd att resa frågan anmäler vi avvikande mening på den punkten.

Anf. 32 URBAN AHLIN (S):

Herr ordförande! Jag delar Jonas Sjöstedts uppfattning. Ska det bli en lyckad separation mellan Nordsudan och Sydsudan handlar nästan allt om olja, hur oljeresurserna fördelas och att det görs upp med gamla oför-

rätter. Då är det naturligt att oljebolagens skuld i detta också tas med i texterna som EU behandlar. Jag stöder den reservation som Jonas Sjöstedt levererade.

2010/11:40
17 juni

Anf. 33 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag vet vad ni är ute efter. Ni bedriver inrikespolitik, och det är fullt tillåtet. Jag noterar bara att det finns med om ni läser i texten. Där står att "the key issues are citizenship", vilket jag tror är den enstaka besvärligaste frågan. Det handlar om vilket medborgarskap alla de sydsudaneser som är kvar i Nordsudan – det kan vara två miljoner människor – ska ha och att de inte ska fördrivas.

Vidare är det management of the oil sector och hela den problematiken, som för väldigt många aspekter med sig, och border arrangement, som är en betydande punkt för ögonblicket.

Oljesektorn är en av de viktigare faktorerna, men inte den enda. Det finns många aspekter på detta, inte minst hur man hanterar oljeinkomsterna och transitavgifterna för den olja som produceras i söder. De är som bekant beroende av infrastrukturen gentemot norr för att få ut den.

Anf. 34 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Vi instämmer i den reservationen. Jag tror att det är bra om utrikesministern kan lyfta upp frågan om oljan.

Jag skulle vilja ha ett klagörende när det gäller punkt 2. På vilket sätt vill utrikesministern skärpa till texten? Finns det någon möjlighet att vi får gehör för de synpunkterna från de andra utrikesministrarna?

Anf. 35 URBAN AHLIN (S):

Herr ordförande! Jag vill lugna utrikesministern. Det är absolut inget inrikespolitiskt spel, i alla fall inte från vår sida. Det finns ingen annan tanke bakom att föreslå att vi på den här sidan ska ha en reservation i EU-nämnden när det gäller oljebolagens ansvar. Det enkla skälet är att om den här staten ska klara sig måste det vara en rimlig fördelning av oljeintäkterna. Man måste lösa frågorna om medlemskap och gränslinjen. Men det finns väldigt många människor där som känner att de har blivit mycket illa behandlade av oljebolagen. Det leder också till frustration. Alla dessa frågor måste hanteras. Med all respekt för Carl Bildts inflytande tror jag inte att de flesta sydsudaneser har den tanken att det är Carl Bildt som är ansvarig för det på något sätt. Jag menar att detta är en viktig fråga att behandla. Det är oljebolagens skyldighet att ersätta för de övergrepp som har skett.

Anf. 36 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Även på denna punkt delar jag Urban Ahlins uppfattning. Jag menar att management of the oil sector framför allt syftar på framtiden, och det är en ganska vid formulering. Jag vidhåller vår avvikande mening.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 38 URBAN AHLIN (S):

Det bevisar väl ännu tydligare att det är viktigt att EU är ganska tydlig. Vi vill väl inte att kinesiska bolag ska åka till Afrika och utnyttja situationen, begå övergrepp mot befolkning och sedan gå skadeslösa? Det är rimligt att även ställa krav på utländska investerare i Afrika. Då för det bort frågan från den inrikespolitiska delen som utrikesministern är lite rädd för. Det är väl rimligt att EU ställer de kraven på alla utländska investeringar i Afrika att man inte ska gå skadeslös när man har behandlat befolkningen illa.

Anf. 39 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag delar i allt väsentligt Urban Ahlins uppfattning här. Vi har en avvikande mening på den här punkten. Sedan vill jag fortfarande ha klarhet i punkt 12. Jag skulle vilja veta lite mer konkret hur utrikesministern vill skärpa till texten.

Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det gäller möjligtvis punkt 8 längst ned. Det kan man diskutera. Vi har hela tiden sagt att nu bör vi undvika en situation av den typ som vi fick i Afghanistan, för att ta ett konkret exempel. När vi startade den internationella operationen i Afghanistan gick alla in>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Att av detta sedan bygga en stat kräver väldigt mycket på längre sikt. Det kräver en samordning av det internationella samfundet som måste utgå ifrån – och nu låter det som om jag är en gammaldags planeekonom, och det är jag inte – plan eftersom statsbyggande bör ske enligt plan. Om det är Världsbanken eller någon annan som ska ta ansvar för detta vet jag inte, men det är sannolikt någonting sådant. FN kommer att få det övergripande ansvaret med en FN-operation och en FN-representant där. Men sedan är det vår uppfattning att här måste man in på ett helt annat sätt.

Den frågan har vi drivit tidigare, och det kommer vi att fortsätta att driva. Man kan diskutera om detta ska in som en förstärkning längst ned under punkt 8 eller under punkt 12. I punkt 12 säger vi att det handlar mer om att vi är redo för att göra någonting när det gäller civilian capacity building requirement i the field of security. Där finns lite olika optioner. En är att EU ska svara för flygplatssäkerhet. Jag är en stark anhängare av flygplatssäkerhet, men vi bygger inte en stat med flygplatssäkerhet. Det krävs rätt mycket mer för att det här ska fungera.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta er gemensamma avvikande mening, Urban Ahlin. Ni vill att oljebolagens ansvar ska in på ett tydligare sätt i CPA-avtalet. Är det rätt uppfattat?

Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, inte i CPA-avtalet.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

I texten, menar jag.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Det ska in på ett tydligare sätt i enlighet med CPA-avtalet.

Vi är faktiskt lika många närvarande här, 8 mot 8, men jag har utslagsröst. Därmed finner jag att det finns stöd för regeringens position inför de fortsatta förhandlingarna och positionerna.

Vill utrikesministern stanna kvar ytterligare?

Anf. 46 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag vill, men jag kan inte.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det var vackert sagt. Tar Frank Belfrage över? Ja. Då tackar vi utrikesministern för i dag.

Ska vi ta frågan om västra Balkan då?

Anf. 48 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Västra Balkan blir en samlingsrubrik. Catherine Ashton kommer att vilja redogöra för sin resa i regionen och vill kanske efterlysa lite kommentarer kring Serbien efter gripandet av Mladić samt eftervalsläget i Makedonien.

Men i huvudsak kommer punkten att ägnas åt Albanien efter valet, som egentligen kom att handla om ett envig kring borgmästarskapet i Tirana. Vi gick igenom det där ordentligt i detalj i går i utrikesutskottet. Därför tror jag att jag kan vara ganska summarisk nu. Det finns en text som nämnden har fått. Där har även Europarådets generalsekreterare varit framme i den bemärkelsen att han har aviserat att han har bett Venedigkommissionen om ett yttrande för att se hur man kan undvika att den situation som uppstod i efterbörden av valet, framför allt kring borgmästarskapet i Tirana, upprepas. Det handlade mycket om hur valprocessen ska upprätthållas, valkommissionens roll och kniveggssituationen vad gäller valsedelräkningen som har ägt rum.

Jag tror att jag nöjer mig med det.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 4 om västra Balkan.

Punkt 5 handlar om Vitryssland.

Anf. 50 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Även den punkten gick vi igenom i utrikesutskottet ganska noggrant i går. Här konstaterar jag bara att texten finns och handlar om en fortsättning och utvidgning av sanktionsregimen. Det som är utestående har varit frågan om företag som är associerade med regimen och i vilken omfattning de ska finnas med på sanktionslistan. Vi var inne på att det skulle finnas tre sådana företag. Nu är vi nere i ett. Vi räknar väl med att detta ska kunna avgöras på måndag. Ett antal ytterligare personer ska föras upp på restriktionslistan.

2010/11:40
17 juni

Samtidigt upprepar vi det som har varit det andra benet i EU:s politik mot Vitryssland – å ena sidan har vi den restriktiva sanktionsregimen, å andra sidan den utsträckta handen mot det civila samhället och uppmuntran att gå vidare. Där finns också momentet med visumunderlättandsdialoger.

Anf. 51 CAROLINE SZYBER (KD):

Jag träffade en av de vitryska oppositionsledarna i veckan och vill framföra att den svenska linjen och EU:s linje har varit mycket bra. De är väldigt nöjda med att man intensifierar det här, vilket behövs, men ändå har en öppenhet mot det civila samhället.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det som att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta diskussioner och positioner.

Finns det några övriga frågor som kabinetssekreteraren vill ta upp?

Anf. 53 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Nej.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Tack för denna genomgång!

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Birgitta Ohlsson med medarbetare välkomna hit för förberedelserna inför det europeiska toppmötet vid midsommartid.

Det finns en återrapport från den 23 maj. Vill statsrådet säga någonting om den?

Anf. 56 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Ni har fått rapporten. Jag kan kommentera den lite kort. Förutom att ordförandeskapslandet presenterade sin rapport om romernas integration antogs slutsatser angående årsrapporten om stadgan om de grundläggande rättigheterna. Där drev jag väldigt tydligt att man årligen inom EU bör granska medlemsländerna vad gäller mänskliga rättigheter. Det bör vara en årlig granskning. Sedan kan man laborera med om det ska ske via Fundamental Rights Agency eller kommissionen med mera, men det är viktigt att vi får upp det på samma sätt som vi har tuffa granskningar av länder som vill bli medlemmar av Europeiska unionen. Detta lyftes fram av mig.

Jag kan också nämna att vi på kvällen hade en middag med utvidgningskommissionär Stefan Füle som enbart ägnades åt Kroatien. Där drev Sverige och Polen – det var jag och min kollega Mikołaj Dowgielewicz – markerade tydligt mot att ha övervakningsmekanismer efter Kroatiens inträde. Man ska vara tydlig med att stå upp för detta.

Anf. 57 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag har en fråga angående romer och eventuell diskussion. Här i Sverige är vi väl överens utifrån jämställdhetsperspektivet. Vi vet också att det har funnits vissa diskussioner från Ungerns sida, vilket vi kunde se inte minst när nämnden var på besök i Ungern. Vi kunde då uppfatta att det fanns tendenser till att göra skillnad mellan män och kvinnor, flickor och pojkar, såtillvida att flickor skulle få möjlighet till utbildning i hushållsgöromål medan pojkar skulle lära sig att arbeta. Mot bakgrund av detta vill jag fråga ministern om frågan om likabehandling och jämställdhet togs upp i det här sammanhanget.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Romers integrering kommer upp också under nästa punkt.

Anf. 59 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Carina Adolfsson Elgestam lyfter fram en fråga som är upprörande. Det tycker också jag som feminist. Jag kan säga att det inte var mycket diskussion om detta på mötet, men det är klart att det måste följas upp. Vi har också lyft fram frågan om jämställdhet både inom Europeiska unionen och på det toppmöte om romernas rättigheter

som hölls i Strasbourg i oktober, som Europarådet var med och arrangerade. Vi ser ju att romska flickor diskrimineras i skolväsendet och också lätt har blivit offer för människohandel och trafficking runt om i Europa. Det är jätteviktigt att vi har ett tydligt jämställdhetsperspektiv där. Jag ska verkligen föra med mig detta och följa upp det.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att vi kan lägga återrapporten till handlingarna.
Punkt 3 är bara en formpunkt, så vi går till punkt 4.

Anf. 61 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Får man ställa en fråga under punkt 3 även om det är en formpunkt?

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Ja, men jag är inte säker på att statsrådet kan svara.

Anf. 63 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Då får det bli ett medskick.

Punkten handlar ju om resolutioner, synpunkter och beslut antagna av Europaparlamentet. I texten talas det ju om EU-samarbete inom yrkesutbildning för att stödja Europa 2020-strategin. Själva inriktningen i sig – utifrån arbetsmarknadsåtgärder och utbildning – är ju väldigt bra. Det som gör att jag vill ställa en fråga och komma med ett påpekande är det som handlar om yrkesinriktad utbildning.

I texten står det att medlemsländerna uppmanas att avstå från att planera yrkesinriktade universitetsutbildningar om inte dessa åtföljs av ett lärlingskontrakt. När man läser texten kan man känna att EU på något sätt är inne och trampar i den nationella utbildningspolitiken. Vi har ju ett utbildningssystem i Sverige som inte alls hänger samman på det här sättet. Mot bakgrund av detta vill jag ställa en fråga och vara kritisk mot bakgrund av vad som har sagts. Frågan får bli: Vad är den svenska ståndpunkten, alltså vad vi från svensk sida anser i den här frågan?

Anf. 64 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Carina Adolfsson Elgestam tar upp frågan om yrkesutbildning. Vi har ju välkomnat resolutionen om ett större europeiskt samarbete på denna front. I den svenska utbildningspolitiken har vi nu ett tydligare fokus än tidigare på yrkesutbildningar och inte minst lärlingsutbildningar. Vi ser att vissa länder, till exempel Tyskland och Polen, har kommit väldigt långt på yrkesutbildningsfronten. Det tycker vi är positivt. Tillgång till yrkesutbildning är ju av avgörande betydelse i det livslånga lärandet.

Jag kan dock inte i detalj kommentera detta mer än så. Jag vet inte om någon av mina medarbetare har mer information att ge. Vi har alltså välkomnat resolutionen i sig, men vi får följa upp detta och återkomma.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Statsrådet erbjuder sig alltså att återkomma.

Anf. 66 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Det är bra om statsrådet vill återkomma. Jag vill bara poängtera att själva samarbetet på bred front när det gäller yrkesutbildningar väl är positivt. Det är just den mening som jag refererade som är av särskilt intresse och som jag kan ha kritik emot. Man kan uppfatta det som att det blir mer kravspecifikt med lärlingsutbildning kopplad till universitetsutbildning.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att detta kommer att återkomma genom statsrådets försorg.

Vi går vidare till punkt 4, Förberedelse av Europeiska rådet den 24 juni. Där är det fyra olika punkter – ekonomisk politik, migration, Kroatien och romers integrering.

Jag förmodar att vi kan vara ganska kortfattade när det gäller det ekonomiska avsnittet, för Anders Borg kommer ju hit efter lunch.

Anf. 68 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Som ordföranden nämnde är huvudfrågorna den ekonomiska politiken och migrationsfrågor. Detta kommer att uppta den mesta tiden på detta allmänna rådsmöte. Utkast till slutsatser har delgivits nämnden tidigare.

Grekland kommer att ges stort utrymme på ER. Från svensk sida ser vi positivt på att det blir en långsiktig diskussion här där man väger in många olika aspekter.

Som ordföranden nämnde kommer Anders Borg hit kl. 13.00. Måndagens Ekofinråd kommer ju att vara väldigt avgörande, och han kommer att svara på frågor mer konkret inför det.

På migrationsområdet handlar det förstås om framtagandet av ett gemensamt europeiskt asylsystem, där också Schengen är centralt. Det är angeläget att få fram ett sådant asylsystem fram till år 2012. Kommissionen håller också på att se över Schengenuvärderingen, och där prioriterar vi från svensk sida den fria rörligheten, som måste värnas inte minst med tanke på den debatt som har blossat upp i många enskilda länder nu under våren.

Vi tycker att det är positivt att Donaustrategin och Romarapporten äntligen kommer i hamn. När det gäller slutförhandlingarna om Kroatien är det fortfarande oklart hur man kommer att hantera det som vi diskuterade på förra GAC-mötet i maj tillsammans med kommissionär Stefan Füle.

Nu har ju Carl Bildt varit här precis innan jag kom hit. FAC på måndag är väldigt avgörande för utrikesfrågorna, och oerhört många fält kommer att komma upp. När det gäller utrikesfrågorna är ansvaret i regeringen fördelat på så sätt att utrikesminister Carl Bildt är ansvarig. Därför är också Frank Belfrage kvar här.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Det är ju några olika punkter. Jag tycker att vi försöker ta diskussionen i fyra olika delar. Är det någon som begär ordet om den ekonomiska politiken?

2010/11:40

17 juni

Anf. 70 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, statsrådet! I förslaget till slutsatser för Europeiska rådet är det mycket ekonomi, och det lär väl bli ännu mer med Grekland framöver. Det finns en del delar där som vi inte kan ställa upp på. Här står till exempel att Europeiska rådet välkomnar och understryker de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska terminen. I går försökte jag roa mig med att läsa igenom de landsspecifika rekommendationerna, men det var inte så roligt att läsa dem. Jag skulle vilja säga att det egentligen är ett slags nyliberal eländeskatalog som man föreslår.

När det gäller Spanien går man rakt in i kollektivavtalssystemet och kräver att det ska göras om. När det gäller Danmark föreslår man att Danmark ska överge efterlönsordningen, som är en viktig social reform i Danmark. För oss är det helt oacceptabelt att EU går in och pekar med hela handen i något som är en nationell kompetens. Detta kan vi alltså inte ställa oss bakom.

När det gäller Grekland är det naturligtvis Ekofinrådet som har bollen, och det kommer att tas upp på Europeiska rådet. Vi har samma ståndpunkt som förut, alltså att den enda rimliga utvägen nu är en form av ordnad skuldnedskrivning, och kostnaden för den måste bäras av dem som har lånat ut pengarna och inte av skattebetalarna. Man ska också öppna en möjlighet att lämna den gemensamma valutan. Utan det lär Grekland sitta fast i recession under överskådlig tid.

Jag är inte helt övertygad om att ministern delar mina ståndpunkter, men de är partiets.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Frågan är hur vi ska hantera detta. Jag förstår att Vänsterpartiet och kanske också andra inte instämmer i rekommendationerna, men ska vi ta upp det här eller i samrådet med Anders Borg? Eller vill du ta upp det under båda, Jonas Sjöstedt?

Anf. 72 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag kan nöja mig med att säga att vi inte är eniga med rådsslutsatserna i den delen. Sedan sparar vi resten av debatten.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi kan göra det. Annars kommer diskussionerna att gå i varandra.

Anf. 74 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag vill bara kort kommentera detta. Jag instämmer ju inte i Jonas Sjöstedts påståenden, och jag vill också betona att rekommendationerna faktiskt inte är bindande.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vi går då över på migrationsavsnittet.

Anf. 76 JONAS SJÖSTEDT (V):

Även här har vi synpunkter på förslaget till rådsslutsatser. I slutet tar man upp Eurodacsystemet. Man skriver att det stöder Dublinförordning-

en och att man ska möta andra krav som "law enforcement bodies" ställer. Detta är då en sammanblandning av system som är uppbyggda för att hantera asylrätten – det är ju en rättighet att söka asyl – och strukturer som används för brottsbekämpning. Jag tycker att det är viktigt att detta är två separata delar och att man inte blandar ihop det system som har hand om asylrätten och det som har hand om att bekämpa brott och kriminalitet. Det är inte brottsligt att söka asyl, utan det är en rättighet. Jag är alltså mycket skeptisk mot formuleringen under punkt 23.

Anf. 77 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr ordförande! Frågan om slutförande av det gemensamma europeiska asylsystemet har vi tagit upp i socialförsäkringsutskottet. Det var då min uppfattning att vi var överens om att tidsplanen var väl optimistisk. Det är viktigt att man har en rättssäker och kvalitativ mottagningsprocess i alla länder. Utifrån det vi i socialförsäkringsutskottet såg när vi var i Grekland kan vi konstatera att man där inte uppnår det. Situationen för kvinnor, barn och ensamkommande var inte god. Detta med en realistisk tidsplan tycker vi är viktigt.

När det gäller förbättrad kontroll av våra yttre gränser, mottagning med gemensamt ansvar, solidaritet och ökat praktiskt samarbete undrade vi hur detta ska tolkas. Vad är det som menas med "frivillighet" för medlemsstaterna?

Sedan tycker vi att det är viktigt att regeringen verkligen poängterar att översynen av Schengensamarbetet inte får äventyra den fria rörligheten.

Anf. 78 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag vet att vi har Frontexförordningen som en utestående fråga och att den kommer upp under allmänna rådet. Är det en särskild punkt, eller ska den komma in under den här diskussionen?

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Frontexförordningen är med som en del av slutsatserna.

Anf. 80 JONAS SJÖSTEDT (V):

Kommer vi alltså att få en separat behandling av själva förordningstexten senare? Den kunde vi ju inte ta upp när justitieministern var här eftersom vi inte hade fått underlaget. Men detta återkommer alltså till nämnden innan beslut tas?

Anf. 81 Kanslichef MARGARETA HJORTH:

Detta kan nog Justitiedepartementet förklara bättre än vad jag kan. Men om jag förstod saken rätt kommer förordningen så småningom att komma upp som en A-punkt, beroende på hur det har gått i förhandlingarna med EP. Men man måste bekräfta det från Justitiedepartementets sida.

Anf. 82 Departementsrådet MIKAEL TOLLERZ:

Europeiska rådet har bett om en överenskommelse om Frontexförordningen i juni i år. Därför driver ordförandeskapet nu förhandlingarna i

ett högt tempo. Det var en trilog med parlamentet i går, och den ska avrapporteras i Coreper i kväll, och vi vet inte vad som har kommit ut av det mötet.

Därefter är vår förståelse att om det finns en överenskommelse i den här frågan kommer den så småningom att hamna som en A-punkt för antagande på något kommande rådsmöte.

Anf. 83 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag vet att frågan har varit uppe i justitieutskottet och behandlats där, och jag vet att det finns avvikande meningar. Vi kan väl nöja oss med det.

Anf. 84 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Vad gäller Frontex är det, precis som departementsrådet på Justitiedepartementet lyfte fram, Corepermöte kl. 18 i kväll. Vi får helt enkelt återkomma. Jag vet inte om Justitiedepartementet vill fylla i något ytterligare.

Eva-Lena Jansson lyfte fram frågan om det är realistiskt att tro att vi kommer att få fram ett gemensamt europeiskt asylsystem till 2012. Jag ska villigt medge att det kommer att krävas stora ansträngningar på många fronter för att hinna med detta och få denna ytterligare harmonisering. Vi vet alla att det är mycket stora skillnader mellan olika medlemsländers asylsystem i dag. Där är vår utgångspunkt att man måste ha fokus på både solidaritet och ansvarsfördelning. Fler måste ta ett större ansvar. Då måste solidariteten vara en tydlig ledstjärna.

Regeringens utgångspunkt, som jag lyfte fram också tidigare, vad gäller Schengensamarbetet är att den fria rörligheten måste få stå i fokus. Där är vi en av de röster som är tydliga i ett europeiskt sammanhang.

Vill man från Justitiedepartementet ytterligare kommentera Jonas Sjöstedts fråga, måhända kopplat till Dublin?

Anf. 85 Departementsrådet MIKAEL TOLLERZ:

Jag tror att det var Eurodac som Jonas Sjöstedt frågade om. Det finns alltså rådsslutsatser sedan tidigare om användning av Eurodacuppgifter för brottsbekämpande verksamhet. Det finns ju inget förslag än. När det väl ligger på bordet får vi återkomma till vår uppfattning i denna fråga.

Anf. 86 EVA-LENA JANSSON (S):

Utifrån det svar som departementsrådet gav undrar jag om punkt 14, där man ju nämner Frontex ihop med Schengen. Hur tänker man både när det gäller Schengensamarbetet och den avslutande meningen om Frontex?

Anf. 87 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Först ska vi följa upp den avvikande mening om Frontexförordningen som vi hade i justitieutskottet. Sedan ska ju detta med Eurodac med i slutsatserna. Det innebär alltså att det kommer upp i samrådet med statsministern nästa onsdag. Har jag förstått rätt? Okej.

Anf. 88 MARIE GRANLUND (S):

Det är lite speciellt hur vi hanterar det här. I justitieutskottet har ju även vi en avvikande mening om Frontex. Det gäller rättare sagt oron för vad det kan leda till och att vi vill se en översyn och så vidare. Nu är det mer allmänt hållet i de här slutsatserna.

Då är frågan hur man ska hantera detta. Vi är självklart måna om att föra fram vår oro för hur Frontex kan utveckla sig, så vi står givetvis bakom det vi har sagt i justitieutskottet.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Här korsar beslutslinjerna i olika råd och utskott varandra. För protokollet vill jag säga att det är helt klart att Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna i justitieutskottet har framfört reservationer och har en delvis annan uppfattning. Kan vi inte nöja oss med att påminna om det? Annars blir det väldigt konstigt med rådsupplägget med förberedelser inför Europeiska rådet? Annars får man återkomma i det EU-nämndssamråd i nästa vecka där vi frågar ut statsministern inför Europeiska rådet. Det är väl den rimliga ordningen.

Jag påminner alltså i min sammanfattning om reservationerna i justitieutskottet, och sedan tar vi de avvikande meningarna i samrådet med statsministern. Vad säger ni om det?

Anf. 90 MARIE GRANLUND (S):

Jo, det kan väl vara rimligt. Nu är jag verkligen inte expert på detta, men kommer frågan att återkomma? Nu pratar jag inte om det förestående Europeiska rådet, utan jag undrar om frågan återkommer igen senare? Nej.

Anf. 91 ULF HOLM (MP):

Ordförande! Om jag har uppfattat detta rätt är det en del av beställningen till Europeiska rådet. I den del som handlar om Frontex måste vi kunna ha avvikande mening även om vi inte har det i resten av frågorna som kommer till Europeiska rådet. Det betyder att vi redan i dag har en avvikande mening i den delen. Det kommer vi att behöva ha även i samrådet med statsministern om det inte sker någon förändring i den riktning som vi vill. Då kan vi kanske släppa den avvikande meningen. Det är ju möjligt att regeringen lyssnar på oss.

Anf. 92 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Vi ska inte gå in på detta i detalj, men eftersom Eva-Lena Jansson hänvisade till stycke 14 nyss vill jag bara inför vår input till Coreper i kväll ta upp att i det avsnitt som börjar med "Such an EU mechanism could only be treated in exceptional, clearly defined situations" har vi velat stryka det stycke som kommer efter. Vi vill alltså stryka det stycke där det står "When parts of the external border are under unexpected and heavy pressure or...". Det ska strykas, men vi accepterar resten av meningen. Då tror jag att man förstår ganska tydligt att man bara ska använda detta när den inre gränsen i ett land själv fallerar. Då får man en tydligare inriktning på vad som avses. Detta är inspelet i Coreper, som ju är i kväll kl. 18.

Anf. 93 Departementsrådet MIKAEL TOLLERZ:
Min kollega Marianne Persson kan göra ett tillägg till det som Eva-Lena Jansson frågade om.

Anf. 94 Kanslirådet MARIANNE PERSSON:
Herr ordförande! Jag förstod att Eva-Lena Jansson särskilt frågade efter den absolut sista meningen och vad den innebar. Jag har förstått tanken som sådan att när ett land utvärderas och man konstaterar att de inte följer regelverket vill man ju kunna vidta en hel mängd åtgärder. Det kan vara alltifrån finansiellt stöd för att förstärka gränskontrollen till att hjälpa dem med mottagandevillkoren och sådant. Det ska alltså finnas ett helt paket av åtgärder som man kan ge ett land som inte lever upp till åtagandena. Det är vad som avses med den sista meningen. Där kan ju även Frontex ha en roll att spela bland många andra aktörer.

Anf. 95 MARIE GRANLUND (S):
Vi tycker att Frontex behövs, så vi har egentligen inget emot den meningen som sådan. Problemet är att vi vill se över Frontex beroende på det som händer, och man har haft en överläggning i justitieutskottet. Jag tror inte att jag fick något svar på min fråga: Kommer denna fråga tillbaka på något sätt så att vi mer explicit kan uttrycka vår oro över Frontex?

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:
Ska vi ta den frågan först?

Anf. 97 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):
Absolut. Jag fick information från Justitiedepartementet om att detta kommer upp som en A-punkt på rådsmötet när det kommer en överenskommelse med Europaparlamentet.

Anf. 98 JONAS SJÖSTEDT (V):
Nästan alla de frågor som är kvar att lösa i förhandlingarna med EU-parlamentet är viktiga. Jag tycker att det är oacceptabelt att en sådan avgörande del av EU:s lagstiftning går som A-punkt och att vi inte får ha en riktig förhandling om slutresultatet. Inte ens justitieutskottet kommer att ha en riktig förhandling om slutresultatet. Jag tycker att man går runt riksdagen genom att göra detta till en A-punkt. Jag tycker att man ska ha en överläggning om detta. Det är en principfråga, en demokratisk fråga, oavsett vilken ståndpunkt man har i sakfrågan.

Det handlar också om beslutets legitimitet. Nu finns det avvikande meningar från partier som utgör en riksdagsmajoritet. Från de rödgröna partierna är det avvikande meningar från ett rättssäkerhets- och asylsökandeperspektiv och från Sverigedemokraterna är det en avvikande mening från fullständigt motsatta perspektiv. Men att förutse Sverigedemokraternas EU-politik är ungefär som att förutse vädret om ett halvår. Det är alltså inte möjligt.

Jag tycker också att det osäkra parlamentariska läget gör att det finns anledning att ha en överläggning i den här frågan när trilogförhandlingarna är avslutade och hela resultatet är klart.

Jag ber att få tacka för det klargörande som gjordes. Vi som var med i socialförsäkringsutskottet tjuvar mycket om Grekland, men det var också för att bilden där var väldigt annorlunda. Där var ju Frontex på plats för att bistå. Poängen är att det ju inte kan vara Frontex som tar över och den nationella myndigheten inte gör något. Intrycket var att det var stora problem trots att Frontex var där. Rättssäkerhet fanns inte, och det var starkt ifrågasatt av UNHCR om asylprocessen verkligen fungerade. Det fanns alltså mycket kvar att göra.

Anf. 100 CAROLINE SZYBER (KD):

Jag tänkte bara kort redogöra för vad som sades i går i justitieutskottet. Det är många som sitter med andrahandsinformation, men jag var själv där. Slutsatserna fanns inte vid förra EU-nämndsmötet. Det gjordes mycket tydligt. Det kan vi också se i det förra protokollet. Vi fick information i går. Då var det också väldigt tydligt att detta kommer tillbaka när man har kommit i hamn med förhandlingen med Europaparlamentet.

Detta handlar mycket om kalenderfrågor. Det går otroligt snabbt, och mötena följer tätt in på varandra. Vill EU-nämnden ha ytterligare ett möte – detta var väldigt tydligt från Justitiedepartementets sida – kan man påkalla ett sådant. Annars kommer frågan upp bara som en A-punkt.

Jag vill också göra väldigt tydligt att det ligger ett protokoll från gårdagens möte i justitieutskottet på bordet där alla reservationer görs väldigt tydliga. Justitiedepartementet är väl medvetet om vad alla tycker.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Jag kan ju inte formellt bestämma att justitieutskottet ska sammanträda och ha en överläggning i denna fråga. Jag kan dock säga att det är min starka önskan.

Jag föreslår att de som sitter i justitieutskottet och kan påverka dagordningen i justitieutskottet och vad justitieutskottet gör tar initiativ till detta och föreslår utskottets presidium att ha en överläggning i denna fråga. Då blir det ju mer acceptabelt att den behandlas som en A-punkt vid ett senare tillfälle. Kan vi göra på det sättet? Bra.

Då kan vi lägga migrationsavsnittet till handlingarna och gå vidare till avsnittet om Kroatien. Är det Frank Belfrage som ska föredra detta? Ja.

Anf. 102 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Detta är för närvarande en så kallad placeholder. Det hela beror på hur långt den fortsatta diskussionen om Kroatiens anslutning har kommit och huruvida det kommer någon text i slutsatserna från Europeiska rådet.

Kommissionen har nu lagt fram sina förslag på hur man stänger de återstående kapitlen, och kommissionspresidenten Barroso har dessutom uttalat att en målsättning är inträde för Kroatien den 1 juli 2013. I den fortsatta diskussionen kan frågan aktualiseras huruvida detta måldatum ska omnämnas i Europeiska rådets slutsatser.

Nu blir det en särskild mellanstatlig konferens, en IGC, som vanligt, för stängningen av kapitlen, och den kommer efter General Affairs Council. Det är alltså fortfarande lite oklart om det här blir färdigt i tid för Europeiska rådet eller inte. Blir det inte det är meningen att kapitlen ska kunna stängas i en mellanstatlig konferens efter Europeiska rådet. Då

blir det en finalisering och en formalisering av slutförhandlingen kanske först under det polska ordförandeskapet. Det är alltså fortfarande viss osäkerhet som här råder, beroende på att det finns vissa motsättningar om de återstående kapitlen, om rättssektorn, konkurrenssektorn och även om hur detta med att Kroatien kommer in den 1 juli 2013 ska påverka EU-budgeten under det sista halvåret av det femåriga finansiella perspektivet.

Vi får alltså återkomma, och det har kanske klarnat lite mer när så småningom statsministern kommer och föredrar hela Europeiska rådet.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Ordet är fritt. Ingen begär ordet.

Då har vi frågan om romers integrering.

Anf. 104 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag ska inte förlänga debatten. Jag har egentligen ingen fråga utan ett medskick eller en uppmaning. Jag ställde ju tidigare en fråga om detta med jämställdheten. Eftersom vi är helt överens om detta blir väl min uppmaning att Sverige ska begära ordet under den här punkten och talar om detta med jämställdhet och om att flickor och kvinnor får samma möjligheter. Sverige är för många länder en bra förebild utifrån vårt arbete med jämställdhet. I det perspektivet kan det vara läge att yttra sig om ministern och Sverige vill ligga i framkant även för romerna.

Anf. 105 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag kan bara säga kort att jag delar Carina Adolfsson Elgestams uppfattning att detta är en fråga som bör lyftas fram.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta. Det här är en diskussionspunkt. Vi har då gått igenom ett antal olika punkter. Beträffande den ekonomiska politiken har vi diskuterat på ett sådant sätt att vi har hänvisat sakk Diskussionen till överläggningen med Anders Borg senare i dag.

Vi har också kommit fram till att det bör vara en ny överläggning om Frontexfrågorna i justitieutskottet. Med de kommentarerna ...

Anf. 107 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag vet inte om det är möjligt att anmäla en avvikande mening här, men om det är det när det gäller utkastet till rådsslutsatser har vi det när det gäller den ekonomiska politiken, i synnerhet skrivningen om den europeiska terminen och när det gäller Eurodac.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Det blir sådana korsreferenser. Kan vi inte nöja oss med att vi utifrån de stenografiska uppteckningarna vet att Vänsterpartiet kommer att återkomma under överläggningen med finansministern i denna fråga?

Anf. 109 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det går bra.

Anf. 110 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill bara poängtera att Eva-Lena Jansson hade ett medskick om migration som jag i och för sig tror att Birgitta Ohlsson nickade ja till. Jag vill bara förtydliga att vi har det.

2010/11:40

17 juni

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Vi har kommit fram till att vi tar sakdiskussionen om och eventuella avvikande meningar beträffande den ekonomiska politiken i överläggningarna med finansministern senare i dag, justitieutskottet uppmanas att ha ytterligare en överläggning om Frontexfrågorna och Eva-Lena Jansson har gjort ett medskick i migrationsfrågorna som statsrådet har instämt i.

Med dessa kommentarer till sammanfattningen finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna.

Punkt 5, Presentation av rådets 18-månadersprogram. Det är en informationspunkt.

Anf. 112 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag kan bara kort säga att från den 1 juli 2011 till den 31 december 2012 är det Polen, Danmark och Cypern som har EU-ordförandeskapet. Det kommer att vara en kortare diskussion där medlemsstaterna får ge lite kortfattade synpunkter. Det är inte fråga om en förhandling eller om beslut på något sätt.

Det som ur en demokratiaspekt dock är bra att lyfta fram är att just den här diskussionen kommer att sändas direkt på webben, vilket är väldigt positivt. Det är något som vi har drivit från svensk sida, att man ska ha mer transparens och öppenhet kring dessa möten.

Man kan säga att de prioriteringar som har lyfts fram från dessa tre länder gemensamt är rimliga prioriteringar men väldigt breda prioriteringar, i praktiken nästan alla fält som EU sysslar med. Det handlar om ekonomiska frågor. Det är migration. Det är inre marknad, grannskapspolitik och förhandlingar om långtidsbudgeten. Det är alltså ett ganska vitt fält av olika frågor som lyfts fram.

Det finns inte mycket mer att säga.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och tackar Birgitta Ohlsson med medarbetare för att ni har varit här i dag.

Trevlig sommar!

3 § Miljö

Miljöminister Andreas Carlgren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 14 mars 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 24–26 mars 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 21 juni 2011

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Mycket välkommen, Andreas Carlgren med medarbetare!

Det finns inga A-punkter, men vi har två återrapporter, en från den 14 mars och en från den 24–26 mars. Vill statsrådet säga något om dem?

Anf. 115 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag kan hänvisa till det underlag som finns.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporterna till handlingarna.

Det har varit överläggningar i miljö- och jordbruksutskottet om GMO, biologisk mångfald och färdplan 2050 vid lite olika tidpunkter.

Då går vi in på dagens dagordning. Det är först en informationspunkt om Seveso II under punkt 3.

Anf. 117 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

I det här fallet vill jag påpeka att det bara är en lägesrapport. Jag hänvisar också till det skriftliga underlaget.

Anf. 118 JENS HOLM (V):

Förändringarna av Sevesodirektivet har inte hanterats av något utskott ännu. När vi hade detta uppe i miljö- och jordbruksutskottet i går fick vi besked om att det ska hanteras av försvarsutskottet. Jag hoppas att så sker. Jag har pratat med några ledamöter i försvarsutskottet och de är ännu ovetande om det. Men jag hoppas att det blir en överläggning om Seveso.

Som jag läser förslaget från kommissionen och också förslaget från rådet kan jag härleda försämringar i den nuvarande ordningen. Det tycker jag inte ska vara någonting som Sverige ska ställa upp på. Jag tycker att det är viktigt att man helt enkelt är vaken i den här frågan, att man läser på och driver detta i Bryssel så att uppdateringen och förändringen av Seveso självklart leder till att vi tar steg framåt och inte steg bakåt. Det hoppas jag kommer att vara regeringens linje.

Anf. 119 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag kan bara generellt säga att vi naturligtvis kommer att driva detta arbete med hög miljöambition. Jag kan också nämna att Sevesodirektivet är ett minimidirektiv. I övrigt hänvisar jag till den diskussion som kommer att komma, eftersom detta bara är en lägesrapport och behandlingen reellt sett inte har startat.

Anf. 121 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Även på den punkten hänvisar jag till det underlag som ni har fått och påminner också om de diskussioner som vi har haft här tidigare när vi tillsammans gång på gång har betonat vikten av att kommissionen presenterar helheten i de förslag som rådet har beställt från kommissionen. Vi väntar ännu på de förslagen och ska behandla den helheten.

Det är i det sammanhanget som man bör se den här frågan. Det är alltså ingen beslutspunkt på rådsmötet nu. Det är också väldigt entydigt att en bred grupp länder har förklarat att man inte ännu är beredd att ta ställning till den här frågan. Inga ställningstaganden kommer att ske.

Anf. 122 JENS HOLM (V):

Jag vill hänvisa till den avvikande mening som Vänsterpartiet tidigare har fört fram i miljö- och jordbruksutskottet. Den svenska regeringens hållning i den här frågan är att man, om man läser i handlingarna, är frågande och kritisk till förslaget från kommissionen. Kommissionens förslag innebär ändå att man faktiskt rullar tillbaka makt till medlemsländerna, att medlemsländerna själva får rätten att bestämma om man vill ha GMO eller inte. Det tycker jag är ett steg framåt.

Sedan finns det en del andra dimensioner också i den här debatten, men det finns uttryckt i vår avvikande mening.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte tas några beslut vid rådsmötet tar vi inte upp avvikande meningar under informationspunkter.

Anf. 124 PYRY NIEMI (S):

Jag tänkte också hänvisa till vår avvikande mening, men jag håller med ordföranden om att vi har den formen. Medskicket är ändå viktigt, och jag instämmer fullt ut i det Jens Holm sade om att det är väldigt väsentligt att regeringen nu är pådrivande för ett ökat inflytande för Sverige och övriga medlemsländer. Det här är mycket komplexa frågeställningar med många olika dimensioner som gör att vi måste ha ett handlingsutrymme även i Sverige för att kunna säga nej till GMO vid de tillfällen som vi anser det vara nödvändigt.

Jag är lite bekymrad över att det är en relativt passiv hållning från regeringens sida i dagsläget. Man har egentligen inte en tydlig och klar uppfattning. Jag hoppas och välkomnar verkligen några ytterligare initiativ från regeringen i den färdriktning som både Jens Holm och vi socialdemokrater, och jag misstänker också Miljöpartiet, kommer att instämma i.

Anf. 125 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Även jag vill påminna om den avvikande mening som Miljöpartiet har i det här ärendet och som ligger i linje med det Vänsterpartiet och Socialdemokraterna har redogjort för, som ett medskick inför informationspunkten på ministerrådet.

Anf. 126 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag tycker att debatten kan vänta tills det finns förslag att behandla.

Sedan vill jag bara konstatera att i den socialdemokratiska avvikande meningen hänvisas det till WTO-reglerna. Det är en gammal svensk ståndpunkt. Det är precis den som också Sveriges regering har. Vi kommer att fortsätta att driva frågorna aktivt.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 4.

Punkt 5 är struken.

Punkt 6 om skydd av vattenresurser med mera. Det är rådsslutsatser och beslutspunkt.

Anf. 128 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

På den här punkten har jag informerat utskottet om läget i diskussionerna och det som förutses bli beslutet i rådsslutsatser på tisdag i nästa vecka. Där är bakgrunden att kommissionen planerar en så kallad Blueprint som gäller vattenfrågorna.

Det här är rådsslutsatser i ett väldigt tidigt skede. Det är väl i det här läget bara att konstatera att Sverige har drivit på ur flera viktiga miljöaspekter när det gäller vattenfrågorna, inte minst kopplingarna till havsmiljön, det marina direktivet och Östersjöstrategin.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 6.

Punkt 7 om biologisk mångfald i EU. Det är en beslutspunkt och det har varit överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 16 juni då Vänsterpartiet och Miljöpartiet anmälde avvikande mening.

Anf. 130 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag vill också där fatta mig kort, eftersom vi har haft överläggningar i utskottet. Jag konstaterar att Sverige framför allt har drivit på för att målen nu ska antas genom rådsslutsatserna och att slutsatserna inte ska urvattnas. Vi stöder brett kommissionens strategi.

Jag vill dessutom bara göra en kommentar. Det är självklart inte min roll att ha synpunkter på *om* man lägger fram en avvikande mening. Där emot konstaterar jag att det inte finns någonting i den avvikande meningen som strider mot den svenska positionen. Det som sägs där är i själva verket någonting som framgår av det råds-pm utifrån kommissionens meddelande som vi stöder.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Jag glömde säga att det fanns ett särskilt yttrande i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 132 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Det var precis det jag tänkte säga. Vi hänvisar till det särskilda yttrandet. Jag är också tacksam för att regeringen har antagit en del av vår text. Det är positivt.

Jag vill ändå påminna om det jag sade i går på miljö- och jordbruksutskottets möte om att regeringen har anförut ett önskemål om en ökad förgröning i den första pelaren. Det har vi haft uppe som en diskussionspunkt. Jag hoppas att ni nu tar med det här medskicket i de fortsatta förhandlingarna. Jag förväntar mig inte att ni ska ändra texten, men medskicket är nu också muntligt bekantgjort här i EU-nämnden.

Anf. 133 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Det var en diskussion i miljö- och jordbruksutskottet i går, därför tänker jag inte lyfta fram den frågan igen. Men jag vidhåller den avvikande meningen, för det har inte hänt så mycket sedan i går. Jag delar naturligtvis inte miljöministerns uppfattning att den avvikande meningen redan är integrerad och en del av regeringens politik. Så uppfattar inte jag texten.

Anf. 134 JENS HOLM (V):

Vi rödgröna avgav ett särskilt yttrande när vi diskuterade den här frågan. Precis som Pyry Niemi anförde är det flera av de saker som vi tog upp där, inte minst referenserna till Nagoya och referenserna till EU:s fiskeriavtal med tredjeland, som ska integreras i strategin för biologisk mångfald. Det tycker jag är väldigt positivt.

I det särskilda yttrandet tog vi också upp frågan om GMO och att det är ett problem för dem som är icke-GMO-odlare om det här sprids på bred basis. Det borde finnas en strategi för hur icke-GMO-odlare ska kunna skyddas från kontaminering av GMO-odling. Det finns inte med i den svenska positionen. Det tycker jag däremot är synd.

Den avvikande meningen från Miljöpartiet och Vänsterpartiet handlar om att man mycket tydligare måste integrera strategin för ett resurseffektivt Europa med biomångfaldsstrategin. Det är någonting som nämns, men vi vill ha det som en tydlig position inskriven i den svenska positionen. Så ser det inte ut nu. Det är därför vi tycker att det är viktigt att framhålla detta.

Anf. 135 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Först vill jag instämma i att det har varit en konstruktiv diskussion i utskottet. Det har varit bra att vi har fått synpunkter som vi också har kunnat ta med i de svenska ståndpunkterna. Jag tycker att det är bra när det kan ske.

Sedan vill jag också säga när det gäller den avvikande meningen att, som jag sade, det inte här handlar om att bedöma regeringens politik utan om de beslut som vi tar i EU. I kommissionens strategi framgår att man just kommer att arbeta in detta i flaggskeppet för ett resurseffektivt Europa, och Sverige stöder detta.

Jag har ingen synpunkt på att den avvikande meningen läggs fram. Jag bara konstaterar att den överensstämmer med den ståndpunkt som Sverige har.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag försöka sammanfatta. Det finns en gemensam avvikande mening från Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Det finns ett särskilt yttrande från Socialdemokraterna. Är det tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet? Ja. Vi har inte särskilda yttranden i nämnden utan vi kallar det för medskick.

Det finns alltså sammanfattningsvis en avvikande mening från Vänsterpartiet och Miljöpartiet och ett medskick från de rödgröna partierna. Även med hänsyn tagen till detta finns det stöd för regeringens upplägg av positionen under punkt 7, biologisk mångfald.

Punkt 8 om färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle.

Här finns en avvikande mening från utskottet från de rödgröna partierna.

Anf. 137 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Här kan man säga att vi har haft omfattande överläggningar med utskottet vid två tillfällen. Det som finns att säga utöver det är väl bara ett konstaterande av att Sverige kommer att stödja de rådsslutsatser som är på väg att förhandlas fram. Av dem framgår att det blir det som kallas domestic milestones, det vill säga milstolpar, som definierar EU-utsläppen inom EU-området.

Vi kommer därutöver också att arbeta för högre målsättningar och att göra de målen bindande. Vi har stöd av den klimatprogressiva ländergruppen i det arbetet för att utgöra en motvikt till dem som i stället vill urvattna rådsslutsatserna. Det är i själva verket så, har jag förstått av de senaste rapporterna, att det är Sveriges textförslag som utgör huvudankaret i arbetet för att inte urvattna rådsslutsatserna i Bryssel på tisdag.

När det gäller den avvikande meningen vill jag om igen säga att det inte är min roll att kommentera att den avvikande meningen läggs fram, utan bara att konstatera det jag just sade om milstolpar för EU:s utsläpp inom EU-området och att det också framgår av ett råds-pm att man ska sikta på 95 procents utsläppsminskningar.

Det framgår också av kommissionens förslag att man inte föreslår sektorsmål. Förslaget är att man ska arbeta med det som också beskrivs i rådsslutsatserna som att man ska ta fram sektoriella färdplaner och policyinitiativ för att få fram kostnadseffektiva förslag på sektorsområdena. Sverige stöder dessa rådsslutsatser, liksom vi stöder kommissionens meddelande.

Anf. 138 JENS HOLM (V):

Precis som miljöministern konstaterar har vi haft ganska omfattande överläggningar om det här ärendet. Vi hade det först på ett möte i miljö- och jordbruksutskottet och vi fortsatte samma överläggningar i går i miljö- och jordbruksutskottet. Det är egentligen inte särskilt konstigt för det här är en viktig strategi. Det handlar om hur EU till 2050 ska minska utsläppen med mellan 80 och 95 procent.

Det som vi rödgröna tycker är viktigt att framhålla är några helt fundamentala saker som vi inte tycker täcks av den svenska positionen. Till att börja med är det en fråga som Sverige driver, och det är att man vill använda delar för att uppnå minskningsmålet med att köpa utsläppsrätter, alltså att man inte bara ska fokusera på att vidta åtgärderna på hemma-

plan inom Europa utan att man ska kunna tillgodogöra sig insatser i andra länder. Det tycker vi förfelar hela idén med färdplanen. Idén med färdplanen är att man ska ställa om hela Europa. Färdplanen är väldigt tydlig på den punkten. Det är åtgärder inom EU som man talar om.

Det är den första punkten. Vi vill inte att man ska tillgodoräkna sig de externa åtgärderna.

Vi är också väldigt tydliga med att man ska ta sikte på att det ska vara minskningar med 95 procent. Det ska vara målsättningen. Det är inte tydligt i den svenska positionen.

Vi slår också fast att Sverige borde driva att EU till 2020 ska ha utsläppsminskningar med 30 procent som målsättning, inte som nu med 20 procent.

Miljöministern säger att det inte finns något land som i de här förhandlingarna driver det. Men vi känner ju till att det är positionerna från Danmark och Storbritannien. Vi vet att hela den samlade europeiska miljörörelsen vill att man i de här förhandlingarna ska slå fast ett mål om 30 procent.

Sist är det vår avvikande mening som jag vill hänvisa till i det här sammanhanget. Det är frågan om sektorsmål som är någonting som Sverige, tycker jag, nästan avfärdar i den svenska positionen. Det tycker vi är olyckligt. Vi menar att det kan behövas för att uppnå utsläppsminskningar på vissa områden, exempelvis på jordbruksområdet, där det i dag inte finns några styrmedel för att minska utsläppen.

Anf. 139 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Det lät inte som om regeringen har ändrat någonting sedan utskottsmötet i går. Jag ska inte repetera det, och Jens Holm från Vänstern har ju tagit upp våra synpunkter ganska tydligt. Vi vidhåller den avvikande meningen.

Min fråga gäller dock vad miljöministern förväntar sig ska bli den stora diskussionen på rådsmötet. Finns det länder som aktivt kommer att förstöra den text som finns i dag, som vi inte anser vara tillräcklig och egentligen tycker borde förbättras? Finns det en risk att den kommer att bli sämre, och finns det då en möjlighet för Sverige att försöka skjuta fram beslutet ytterligare en tid för att lobba gentemot andra länder för att de ska ha en bättre åsikt?

Anf. 140 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Vi vidhåller vår avvikande mening. Jag tänker inte gå in i alla detaljer. Jens Holm har dragit det på ett väldigt bra sätt.

Jag är dock förvånad över regeringens väldigt, jag ska inte säga kategoriska men väldigt passiva inställning just till sektorsmålen. Det är förvånande. Jag håller med om precis det Jens Holm säger. Det kan vara ett bra sätt att sätta upp sektorsmål för områden som vi har svårt att följa upp i dag.

Ska det ske en bred och bra genomförd färdplan ska den också gälla alla sektorer. Det ska vara spårbart. Det här ska ske under många decennier. Då går det också att revidera sektorsmålen allteftersom de olika sektorerna blir mer energieffektiva och mindre utsläppsbenägna. Det är förvånansvärt att regeringen har intagit en sådan skarp position mot sektorsmål.

Anf. 141 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Herr ordförande! Jag vill bara understryka vikten av att miljöministern i det här arbetet fortsatt vidmakthåller den svenska rollen att leda den här typen av förhandlingar som gör att vi faktiskt förflyttar positioner inom EU. Hade vi i stället intagit extrempositioner hela tiden hade vi väldigt snabbt blivit marginaliserade. Därför vill jag bara understryka vikten av detta.

När det gäller sektorsmålen kan jag säga att det finns ett antal sektorer som vi diskuterar. Det handlar alltså om ett antal decennier framåt i tiden. Att redan nu låsa fast en procentsats tror jag är direkt kontraproduktivt. Man måste hela tiden hålla fast vid att vi ska ta de landvinningar som görs inom varje sektor. Detta kan vara ett rörligt mål, men totalen kan göra att vi ändå kommer ned på de nivåer som vi eftersträvar.

Jag vill bara skicka med miljöministern vikten av att hålla den här positionen.

Anf. 142 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Först vill jag bara när det gäller de flexibla mekanismerna och det som Jens Holm tog upp säga att jag förstår det som att Vänsterpartiet inte vill ha flexibla mekanismer. Ståndpunkten är ur den synpunkten helt naturlig.

När det gäller de 95 procenten tror jag att det sker en sammanblandning. Som skrivs i den avvikande meningen talar kommissionen alltså om sektorsvisa målsättningar.

I strategin framgår att det är intervall för utsläppsminskningar i olika sektorer som man presenterar som ett slags beräkningsunderlag. Sverige har ingenting emot det. Det som sägs från kommissionens sida har Sverige ställt upp bakom. Det är det som man hänvisar till i den avvikande meningen. Vad vi har tagit avstånd från är bindande mål, och det är någonting annat. Det beror på att vi anser att man inte kan låsa sig med bindande mål på 40 års sikt. Som jag bedömer det har det egentligen inte heller varit någon annan som har tyckt så. Den diskussionen finns inte i EU för närvarande.

När det gäller de 95 procenten kan jag bara konstatera att regeringen inte har någonting emot det som sägs i den avvikande meningen. Det ligger i linje med det som Sverige har drivit, och det framgår av rådspromemorian på s. 2.

När det gäller de 30 procenten vill jag tydligt säga att det över huvud taget inte är en fråga på rådsmötet på tisdag. Den frågan finns inte på bordet. Jag säger detta bara för att ge er informationen att det är en fullständigt entydig bedömning från de klimatprogressiva länderna och kommissionen, som också är pådrivande i frågan, att det skulle direkt spela 30-procentsmotståndarna i händerna att driva frågan på tisdag.

För att svara på Ulf Holms fråga är det så att Polen mycket aktivt driver att man ska ta bort allt om det som kallas för domestic milestones. Italien och en grupp medlemsstater arbetar i precis samma riktning men genom att i varje läge har så svaga, så urvattnade och så meningslösa – uttryck det gärna så – formuleringar som möjligt om domestic milestones. Inte för att säga att Sverige är extremt, men det finns inget medlemsland som går längre än Sverige i att driva detta åt andra hållet. Det är

vårt förslag som är huvudförslaget för att driva på i den motsatta riktningen. Det gör vi just för att denna urvattning inte ska ske.

För att ge nämnden helt rätt bild vill jag säga att jag tror att det bästa vi till sist kan åstadkomma är en kompromiss som ligger nära det som nu har formulerats. Det gör att inte heller frågan om flexibla mekanismer eller mål och insatser utanför EU, som jag har förstått att en av invändningarna gäller, är en egentlig diskussionsfråga på rådsmötet nu. Men alla klimatprogressiva stater ställer upp på detta som ett sätt att tydligt argumentera för högre och bindande mål och därmed utgöra en motvikt i debatten. Detta säger jag som information.

Anf. 143 JENS HOLM (V):

Miljöministern säger att 30 procent över huvud taget inte är på dagordningen för diskussionen. Så kan det mycket väl vara, men vi vill ju att Sverige ska få upp frågan på dagordningen. Det är också vad den samlade europeiska miljörelsen vill att politikerna ska göra just därför att detta är en extremt viktig fråga.

Andreas Carlgren säger nu att målsättningen för Sverige är att man ska minska utsläppen med 95 procent till 2050. Varför står det då inte tydligt i den svenska positionen? Om miljöministern skriver in det tar vi förstås bort just den referensen i vår avvikande mening.

Andreas Carlgren undrar om det är Vänsterpartiets hållning att vi vill avskaffa de flexibla mekanismerna. Vi har uttryckt detta ganska tydligt i en omfattande motion om CDM och flexibla mekanismer. Vår hållning – vilket också framgår av den avvikande meningen – är att det är viktigt att vidta åtgärder i andra länder. Men det ska inte avräknas på det nationella målet. Det är det jag tycker är så bra med färdplanen; här är EU tydlig och säger att detta är en färdplan för hur vi ska ställa om Europas industri och Europas livsstil. Därför ska vi göra alla minskningarna i Europa. Sedan kan man ha en annan färdplan för hur vi ska samarbeta med utvecklingsländer och så vidare, och det finns också initiativ för detta. Men det ska inte avräknas på det vi gör på hemmaplan. Då får vi inte den stora omställningen.

Andreas Carlgren säger att inget annat medlemsland vill gå lika långt som Sverige – eller att inget medlemsland vill gå längre. I min värld innebär det inte att gå längre om man försöker få in möjligheten att avräkna internationella åtgärder på det nationella målet. Då är det tvärtom; då håller man på att urvattna en strategi från kommissionen som är åtminstone hyfsad.

Anf. 144 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag tycker att själva sakdiskussionen om innehållet ska föras i utskottet. Där har man haft en ganska ordentlig diskussion.

Nu gäller det förhandlingsläget. Jag blir lite bekymrad över att miljöministern säger att han kommer att kompromissa på flera punkter utan att redovisa vilka områden han är beredd att kompromissa bort. Det var det som miljöministern sade – att det kan bli så på rådet att regeringens åsikt inte kommer att få gehör utan måste kompromissas bort.

Då är följdfrågan: Vilka områden kommer miljöministern att kompromissa bort? Det borde redovisas för nämnden så att vi kan ta ställning till det.

Anf. 145 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

När det gäller de 95 procenten kan jag bara konstatera att det finns ett EU-beslut om att minska utsläppen med mellan 80 och 95 procent. Jag har inte heller förstått att den avvikande meningen handlar om att riva upp EU-beslutet, utan om att sikta på den övre nivån, som det står i den avvikande meningen. Det är inte samma sak som att fastställa ett mål på 95 procent. Det är precis vad den svenska regeringen också säger på s. 2 i rådspromemorian. Där framgår att det man gör genom att fastställa de mål vi föreslår är att just göra det möjligt att nå den övre delen av 2050-målet, som är det som ska nås eller som man ska sikta på.

I den andra delen vill jag bara säga att det är skillnad på flexibla mekanismer och åtgärder i andra länder. Vi kan föra den debatten i ett annat sammanhang, men jag tror att det finns en skillnad när det gäller synen på flexibla mekanismer också i den avvikande meningen även om den inte syns här i texten.

När det gäller förhandlingsläget kan jag säga att jag tror att det framgick av det jag redovisade att Sverige tvärtom driver ett hårt arbete, och i själva verket är ledande i arbetet, för att det som vi har förklarat här att vi driver och står bakom också ska kunna gå igenom. Det sammanfaller med det ni själva har argumenterat för, nämligen att fastställa domestic milestones inom EU. Vad jag ber om mandat för är att kunna förhandla så att det verkligen blir sådana här domestic milestones och att de inte antingen försvinner – vilket det finns tryck på – eller helt urvattnas, vilket det också finns ett tydligt tryck på. Detta är läget.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag: Det finns en gemensam avvikande mening som S, V och MP följer upp från miljö- och jordbruksutskottet. I kraft av min utslagsröst finns det en majoritet för regeringens position under punkt 8.

Finns det någonting som statsrådet vill säga om övriga frågor och informationsfrågor?

Anf. 147 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag kan kort nämna två saker. Den ena gäller punkt 9 i om åtgärder när det gäller kortlivade klimatgaser. Det handlar om att informera om detta. Vi har från den svenska delegationen de olika initiativ som Sverige nu tar för att vara pådrivande i frågan. Det är ett samarbete med Unep, och det handlar också om det ministermöte vi arrangerar i september tillsammans med Mexiko.

Den andra gäller punkt 9 j, där vi kommer att stödja den danska delegationens förslag om reduktionsenheter för industrigas.

Anf. 148 CARINA OHLSSON (S):

Herr ordförande! Jag har en fråga till miljöministern om punkt 9 e om riskerna med nanomaterial. Vi kan läsa vad regeringen tänker sig om det som Nederländerna har frågat om, men det står ingenting om att man är positiv till att titta på riskbedömning och riskhantering.

Jag var också tveksam till det man säger om att man ska upprätta en obligatorisk registrering i en databas innan man vet vad man ska använda det till.

Är det som regeringen säger egentligen inte mer genomgripande när man säger att innan man gör detta ska man titta på behov, nytta och användbarhet av dessa ämnen? Då måste man ju veta vad det är man använder. Egentligen är det väl ett ännu större åtagande som regeringen skriver om här än det som frågan gäller.

Det står om behov, nytta och användbarhet. Jag undrar om man inte tycker att man också behöver titta på riskbedömning och riskhantering. Det är någonting som också främjar innovationer och forskning. Det skulle verkligen vara något som kan främja tillväxt att man har ett stort intresse av hur nanomaterial påverkar och var och när det ska användas.

Anf. 149 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Vi är mycket positiva till att Nederländerna tar upp frågan på rådets möte. Vi kommer att ge stöd för att bland annat snabbt enas om en gemensam definition. Vi kommer också att trycka på att kommissionen skyndsamt behöver utreda behovet av en gemensam databas, till exempel.

När det gäller frågan om riskbedömningen sker denna inom ramen för de olika rättsakter som EU har för farliga kemikalier. Beroende på vilken EU-rättsakt som är tillämplig kan ansvaret ligga antingen på medlemsstater, behöriga myndigheter eller företag som släpper ut produkter på marknaden. Det är bland annat därför vi uttrycker det på detta sätt – för att se till att beslutet ligger på den nivå som det ska och att beredning sker på det sätt som det ska beroende på vilken rättsakt det handlar om.

Anf. 150 CARINA OHLSSON (S):

Jag har bara en kommentar. Det var lite synd att detta inte stod med i texten. Det står bara om behov, nytta och användbarhet och inte någonting om riskerna. Det var det jag saknade, men nu har jag fått förklaringen.

Anf. 151 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag kan bara säga att vi gärna tar till oss detta och fortsätter arbetet med det. Nu är detta en informationspunkt som tas upp av Nederländerna, men det kommer att finnas skäl att återkomma till frågan.

Anf. 152 JENS HOLM (V):

På denna punkt har departementet lovat att återkomma också till miljö- och jordbruksutskottet. Vi diskuterade frågan i går, men det var bra att Carina Ohlsson tog upp den igen, tycker jag.

Min fråga rör det danska förslaget om att EU-länderna frivilligt ska avstå från att använda internationella projekt med industrigaser. Miljöministern säger att Sverige välkomnar det danska förslaget och att vi stöder det.

Jag har en liten formaliafråga: Borde det inte stå i den kommenterade dagordningen från departementet? Då skulle vi ha det på papper. Det är inte det att jag inte litar på vad miljöministern säger, men åtminstone för mig underlättar det mycket om man får det hela på papper. Då är det verkligen så och inte bara någonting som miljöministern säger.

Min andra fråga är hur detta påverkar de två industrigasprojekt som Sverige har med lustgas och HFC-23. Kommer Sverige att avveckla dessa två projekt och inte tillgodoräkna sig minskningarna?

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Den första punkten är en informationspunkt. Det är alla övriga frågor. Om ministern säger någonting om vad han tycker kan det slå åt båda hållen. Det binder inte riksdagen, och det binder inte regeringen. Det återkommer.

Anf. 154 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Då lämnar jag formaliafrågan och svarar att de två projekt det handlar om är projekt som startades 1999 och som var en följd av 1997 års energiöverenskommelse, vilket jag också har informerat utskottet om. Vi klargör nu att vi inte kommer att använda detta för att uppfylla våra EU-åtaganden.

Anf. 155 JENS HOLM (V):

Det tycker jag var ett bra svar.

Åter till formaliafrågan: Departementet skriver ändå om regeringens ståndpunkter i olika frågor. Även övriga frågor är viktiga frågor. Om regeringen har något viktigt att förmedla tycker jag att det är synd att man inte skriver in det. Här skriver man bara att man har uttryckt intresse och studerar förslaget.

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Det blir väldigt rörigt om regeringen under informationspunkter skulle börja redovisa ståndpunkter eftersom det inte fattas några formella beslut i rådssammanhanget. Vi får väl se detta som en överinformation från Andreas Carlgrens sida. Jag tycker att det är bra, och jag tycker inte att vi ska lägga band på regeringen i sådana sammanhang. Vill statsrådet säga något ytterligare? Nej.

I denna allmänna ekumeniska stämning ber vi att få tacka för informationen under övriga frågor. Vi tackar statsrådet med medarbetare för att ni kom hit – tack för i dag!

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Gunilla Carlsson mycket välkommen.

Bakgrunden är att Gunilla Carlsson inte kunde vara med när vi hade överläggning inför rådsmötet men har erbjudit sig att tala om återrapporten.

Anf. 158 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M):

Herr ordförande! Tack, nämnden, för denna möjlighet! Vi har sällan biståndsministermöten i Bryssel, och därför är jag glad att vi kan ha viss kontinuitet i våra överläggningar. Jag ska försöka leva upp till detta och ge ledamöterna en möjlighet att följa mer hur vi arbetar med frågorna framöver, eftersom det är mer långsiktiga processer än skarpa, klara rådsslutsatser som vi alltid behöver diskutera i nämnden. Jag ställer mig till förfogande för frågor.

Nu ska jag kort göra en återrapportering från mötet den 24 maj som leddes av den höga representanten Catherine Ashton. Denna gång var vi flera ministrar närvarande, och naturligtvis var också kommissionär Andris Piebalgs där.

Vi hade ett relativt kort möte men hann ändå diskutera Sudan. Södra Sudan ska ju bilda en ny stat, men det blir också en nybildning av en stat i norra Sudan. Vi diskuterade utifrån ett biståndsperspektiv behovet av gemensam programmering för att man ska kunna se till att biståndet till denna nya stat blir så effektivt som möjligt, givet att behoven är enorma, mycket är eftersatt och mycket behöver göras. Vi behöver fortsatt naturligtvis också jobba med humanitärt stöd.

Här uttryckte jag mitt stöd för gemensam programmering och att vi skulle se till att vi kan svara upp på ett bra sätt utifrån de utmaningar som finns. Ett antal medlemsstater tyckte också att det var viktigt att det naturligtvis är frivilligt med gemensam programmering, att det måste vara med flexibilitet och att det bygger på att vi jobbar ihop i medlemsstaterna. Men ingen kan tvingas in i gemensam programmering.

I den politiska delen tog jag tillfället i akt att betona betydelsen av att fredsavtalet nu genomförs men också att vi behöver ha en balans i insatserna till nord och syd och hur diskussionen med både politik och biståndsinstrument måste gå hand i hand, varför inte bara utrikesministrarna behöver diskutera Sudan utan även biståndsministrarna, eftersom det nu kommer att bli ett väldigt stort åtagande under mycket lång tid för inte minst EU. Därför är det viktigt att man samarbetar med närliggande länder och naturligtvis med FN.

Jag påpekade vidare, som sagt, de humanitära behoven men också läget för mänskliga rättigheter och kvinnors situation, som är fruktansvärd – under lång tid kommer vi att ha mycket fokus på det i södra Sudan – och den omfattande korruptionen.

Den andra dagordningspunkten handlade om ansvarsutkrävande. Här är det en rapport till Europeiska rådet. Det kommande Europeiska rådet ska också diskutera biståndsnivåerna, och det är mer för att, om jag får

uttrycka det så, larma lite grann. Det är stor risk att EU inte kommer att uppfylla sitt ODA-åtagande på 0,7 procent av bni till 2015.

Här var det många medlemsländer – Italien, Grekland och Spanien – som konstaterade att EU hade gjort väldigt bra ifrån sig, givet att det var finansiella kriser. Men det var också en del – med Sverige mer likeminded, som försöker sköta sina internationella åtaganden, ha en budget i ordning och reda och försöker prioritera, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som var mycket oroad för att vi inte når målet och som har lovat att vi från respektive land åtminstone ska göra vad vi kan men att det inte kommer att räcka; vi kan inte ta på oss hela bördan.

I samband med detta tipsar jag gärna EU-nämnden om ett fantastiskt tal som premiärminister Cameron höll i London i början på denna vecka som just handlade om varför bistånd ska kunna fungera men också vikten av att upprätthålla internationella åtaganden.

Nu kommer detta upp på Europeiska rådet, och för EU:s del handlar det både om volymerna och om hur vi levererar bistånd. Därför fick vi också en diskussion om högnivåmötet i Busan, som kommer senare i höst, där det är viktigt att vi är samordnade och har biståndseffektivitet i centrum.

Det var en kort agendapunkt som handlade om vatten och utveckling, där vi mer eller mindre konstaterade att det här är en väldigt viktig utvecklingsaspekt som måste täckas, inte minst inför det möte om hållbar utveckling som heter Rio + 20 som kommer att äga rum under 2012 där EU naturligtvis också kommer att ha ståndpunkter.

Under övriga frågor tog kommissionär Piebalgs upp Elfenbenskusten, och jag valde att ta till orda där och poängtera just svagheter och svårigheterna som härmed nu också drabbar Liberia. Det är ett land under stark förändring med, tycker jag, en lovande politisk utveckling men som naturligtvis har påverkats mycket av stora flyktingströmmar från Elfenbenskusten. Landet går snart till val, och jag beklagade faktiskt att EU inte har planerat någon valobservationsmission till Liberia. Vi får se om det gav något för framtiden.

Herr ordförande! Jag tänker inte säga något mer, men om nämnden vill kan jag gärna svara på frågor eller säga något extremt kort inför det informella biståndsministermöte som kommer att hållas i Sopot den 14–15 juli. Jag kan också säga något kort eftersom utvecklingskommissionär Piebalgs gjorde ett besök i Stockholm den 9 juni, men det har ni kunnat följa på andra sätt. Jag skulle kunna svara på frågor och berätta om detta i de processfrågor som nu är på gång.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Jag har en fråga, och det kanske inte gäller återrapporten så mycket utan glider över i det mer framtidsytande: Hur går diskussionen bland dem inom EU som har motsvarande ansvar som statsrådet för att hantera situationen i Nordafrika? Jag antar att det kommer upp på det informella biståndsministermötet. Vi ser också utvecklingen med flyktingar från Syrien till Turkiet. Det vore intressant att höra vad som kan pågå i den frågan.

Herr ordförande! Jag tar tillfället i akt, givet frågan om just Nordafrika och behovet av att nu massivt svara upp mot de förväntningar som jag tror att nordafrikanska människor, inte minst unga, har gentemot Europa vad gäller att få tillträde till marknader, varor och tjänster men också människor, att kunna känna att vi tillsammans kan arbeta i en ny era och kontext. Det är någonting som förtjänar inte bara vår respekt utan även ett stöd i många olika politikasppekter, där biståndet kan spela sin roll.

Vi har tittat mycket på hur EU nu snabbt och effektivt ska kunna svara upp mot de stora behov som finns att investera i privatsektorutveckling, breddad ekonomisk möjlighet, och där EU, som ni känner till, har gjort ett hjälppaket framför allt riktat mot Tunisien, men även följa detta på ett nogsamt sätt.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Ni kanske har noterat att min tyska ministerkollega var i Sverige nyligen. Vi har gjort gemensamma initiativ och projekt, kan man kalla det, på ekonomins grunder för Nordafrika. När min danska ministerkollega var här gjorde vi gemensamma inspel för att titta på specifika demokratiinsatser i just Nordafrika. Bland ministrarna finns det alltså en stor medvetenhet och aktivitet, skulle jag vilja säga. Många länder har mer erfarenheter av direkt bilateralt bistånd till exempel till Egypten än vad Sverige har, men vi har för egen del också en bra regional strategi där det finns tillräckligt mycket resurser ekonomiskt för att kunna göra skillnad.

Det är ungefär så som samtalen går.

Vad gäller flyktingsituationen är det naturligtvis så att det inom EU finns både en politisk – det får utrikesminister Carl Bildt svara för – och en humanitär beredskap, alltid, för att möta de effekter som det blir av omvälvande förändringar. Här finns det en humanitär beredskap, naturligtvis, även för Syrien. Jag vill påminna om att EU och Sverige, men många, gjorde otroliga insatser för att just göra en evakuering ur inte minst Libyen nu alldeles nyligen. Det finns beredskap humanitärt för Syrien från vår sida. Men i övrigt handlar det mycket om hur den politiska utvecklingen blir och vilka konsekvenser våldshandlingar och felaktigt politiskt beteende kan komma att få för enskilda människor men också för grannländer. Detta är någonting som vi följer väldigt noga.

Anf. 161 CARINA OHLSSON (S):

Det gäller situationen i Nordafrika och det som biståndsministern tog upp om Liberia och vad man kan göra, demokratifrågor och människor som är utsatta för våld. Jag vill då lyfta fram situationen för många kvinnor och barn som har blivit utsatta för systematiska våldtäkter, som man får rapporter om hela tiden i dag. Jag vill att den frågan lyfts fram i det fortsatta arbetet. Det är varje gång viktigt att lyfta fram den frågan, för det som många av kvinnorna som kommer från de här regionerna säger är att det är viktigt att någon talar om detta för att de över huvud taget ska känna att det finns en fortsättning och en framtidstro.

Anf. 162 SUSANNA HABY (M):

Jag har en liten fundering kring detta med resurser. Alltmedan det händer fler och fler saker i både Nordafrika och andra delar av världen, där EU:s och det internationella samfundets insatser är viktiga, är det viktigt att vi har tillräckligt med resurser. När vi nu hör att framför allt biståndspengar inte i alla delar kommer fram har jag också fått indikationer, som jag har påpekat för ministern, att de internationella humanitära insatserna i gränslandet mellan Tunisien och Libyen försvinner och att det numera är mest tunisiska Röda Korset som får sköta de 450 000–500 000 flyktingar som kommer från Libyen.

Jag tycker att det känns som en lite skakig situation, med tanke på att vi nu är så noga med att se till att stabilisera och se till att de olika humanitära och demokratiska insatserna kommer på plats.

Då är min fråga om resurser: Finns det tillräckligt för att kunna upprätthålla detta, med tanke på allt annat vi gör i andra delar, till exempel i Libyen?

Anf. 163 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M):

Herr ordförande! Tack så mycket, ledamöterna, för att vi kan vidga diskussionen en aning, just för att detta också ibland handlar om erfarenhetsutbyte och inspel som vi ska ha med oss i de processer som nu pågår i olika aspekter.

Vad gäller Carina Ohlssons mycket viktiga fråga om kvinnors speciella utsatthet, men också som aktörer i olika situationer, har Sverige en väldigt bra erfarenhet och långt engagemang för att lyfta fram detta.

I EU-sammanhang tycker jag dock att det har blivit ett ökat intresse på det här området, att det kommer mer automatiskt, att det inte alltid är kvinnliga ministrar eller någon från Sverige som lyfter fram just kvinnors sårbarhet, men också att använda kvinnor som förändringsaktörer. FN:s säkerhetsråds resolution 1325 men också 1820 är i EU-sammanhang mer levande dokument nu än vad de har varit tidigare. Fler och fler ministrar ser att bistånd som ska kunna göra skillnad måste använda halva resurserna, det vill säga kvinnorna, för att få fulla resultaten.

När kommissionär Piebalgs var här pratade vi till exempel på Sida om en World Development Report som Världsbanken har gjort om kriser, krisförlopp i konflikter, återuppbyggnad och kvinnors roller och kvinnors utsatthet, och det finns en medvetenhet om detta, delvis i byråkratin men framför allt på rätt så politisk nivå.

Hur omvandlar vi då detta? Här har EU bland annat en Gender Action Plan. Man kan ju inte bara prata om det. Denna Gender Action Plan handlar om vad EU har för förmåga, men man tar också upp just detta i våra rådsslutsatser som handlar om situational fragility.

Jag tycker att det är viktigt att känna till att i det internationella regelverket och i internationell lag och rätt är systematiska våldshandlingar faktiskt brott mot mänskligheten och att man nu har förmågan att dokumentera och sedan lagföra och föra juridiska processer för att stoppa den här typen av fruktansvärda övergrepp som sker i situationer där rättsstaten inte fungerar. Man försöker nu stoppa förövarna även om man inte alltid lyckas.

Jag tackar för att frågan restes. Jag ville bara berätta lite grann om att den typen av medvetenhet absolut finns, men jag tror att det är oerhört

viktigt att Sveriges röst inte tystnar i de här delarna. Det är bra att vi påminner varandra om det.

Så till Susanna Haby's fråga om situationen specifikt i Tunisien i efterbörden av dels de pågående arabiska revolutionerna, dels i efterbörden av de första konvulsionerna som vi har sett som effekter av att det fortfarande är ett extremt osäkert i Libyen. Läget i Libyen destabiliserar kanske ytterligare sköra situationer till exempel i Tunisien och Egypten. Det är därför Sverige inte minst inom ramen för FN, där Ecco inom EU också är en medfinansör, tittar mycket på de humanitära utmaningarna så att den här typen av flyktingströmmar inte ytterligare ska bidra till att människor kommer i kläm och blir sårbara. När man är på flykt är man ju extremt beroende av hjälp av någon annan. Ofta är det värdfamiljer, ofta är det det internationella samfundet, någon värdnation eller kanske det land man själv befinner sig i. Men det här är oerhört svårt, och det som är problemet med flyktingsituationen i till exempel Tunisien men också i Libyen är hur man får tillträde.

Vad gäller Libyeninsatsen bedömer ändå FN nu med den appell man gjorde att man hjälper mellan 1,2 miljoner till 2 miljoner människor i Libyen och närområdet. Att det tunisiska Röda Korset nu syns mycket är just för att det är så Röda Korset och Röda Halvmånerörelsen agerar och verkar. Fördelen med att jobba med Röda Korsörelsen och International Red Cross Federation är just att man använder lokal kapacitet med internationella pengar. De lokala rörelserna vet var människorna finns, hur man jobbar, hur man når ut snabbt, hur man gör bra behovsbedömningar och skickar dem upp tillbaka i systemet och får ut mer resurser.

Det är alltså bra att det är Röda Korsörelsen i Tunisien som syns i Tunisien. Bakom står dock det samlade internationella samfundet. Även UNHCR är på plats och hjälper till i lägren, för det finns fortfarande en del läger, det finns fortfarande familjer som har splittrats på grund av att man har flytt, och det finns fortfarande behov av stärkt internationellt engagemang för till exempel FN:s flyktingorgan. Det finns också möjligheter för World Food Program och andra att inte bara bistå de nödlidande i Libyen, där den internationella humanitära responsen har varit god givet svårigheterna med att nå fram och kunna jobba i svåra och svårbedömda våldssituationer som just nu råder i inte minst Libyen, utan också se till att vi har förmåga att kunna fortsätta att följa läget på marken i både Tunisien och Egypten.

Samtidigt får vi inte glömma bort Elfenbenskusten, Liberia eller pågående konflikter i Colombia eller andra länder. Det är därför det internationella humanitära responssystemet är så viktigt.

Här är det så att Sverige tar sin del av bördan. Vi är den sjätte största givaren i absoluta termer i världen. Vi betalar mycket av den här typen av interventioner, och jag är stolt och glad över det. Men appellerna till Libyen, som har mycket strålkastarljus nu, är nog i dagsläget täckta på uppemot 50 procent, medan jag vet att Elfenbenskusten har fått kanske hälften.

Anf. 164 SUSANNA HABY (M):

Jag tackar ministern för svaret och hoppas verkligen att de resurser som finns nu också kommer människor till del och att situationen i Tunisien är sådan som ministern säger.

Jag vill ändå säga att jag såg intervjun med den interimistiske premiärministern i Tunisien efter mötet med G8, där han var väldigt tydlig med att han var mycket tacksam för de miljarder som skulle komma landet till del från IMF, men han var också väldigt tydlig med att säga att det kan inte vara så att det tunisiska folket ska ta ansvar för internationella aktioner i tunisisk närhet.

Därför vill jag ändå bara säga att jag hoppas att det är som ministern säger och att det kommer att fungera.

Anf. 165 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M):

För att bara leda tillbaka till vad EU har för ansvar för detta och att EU-nämnden nu följer, hoppas jag, det vi kan kalla Tunisienpaketet är det ju så att man från EU:s sida har försökt ge ett väldigt starkt gensvar, inte minst gentemot Tunisien. Man hoppas där på alla sätt – ekonomiskt, politiskt och handelsmässigt – kunna se till att man ger dels framtidsperspektiven, men också att man omedelbart kan komma att täcka de behov som uppstår väldigt snabbt, inte bara av mat för dagen utan också av jobb, investeringar och av att få saker att komma tillbaka till det normala, även om politiken förhoppningsvis för evigt har förändrats eftersom man har blivit av med en diktator.

Det här är extremt känsliga perioder, och därför kommer det alltid att behövas både politiskt engagemang och pengar, resurser. Utmaningen för oss som jobbar med utvecklingssamarbete är att man är tillräckligt snabb och tillräckligt flexibel vid de tillfällen som uppstår. Det kan mycket väl vara så som Susanna Haby indikerar, att en del behov i vissa byar på en del ställen inte har blivit tillgodosedda och att behoven är så stora. Man kan också ha sådana förväntningar på att man utifrån kan komma och förändra saker och ting, men det är ändå så att ansvaret för utvecklingen framöver i Tunisien ligger på tunisierna själva.

Vår uppgift är att bistå, och jag tycker att vi ska bistå så bra och så mycket som vi bara kan. Men här har framför allt EU med alla sina politikverktyg ett oerhört viktigt ansvar, inte bara för det enskilda landet utan för hela regionen. Därför är det väldigt tacksamt att vi får den här typen av frågeställningar. Biståndet är *en* del i detta EU-svar, och som sagt, jag gick inte in på det på djupet eftersom vi diskuterade det vid mina tidigare FAC-möten och det är lite work in progress, där mycket sker i rådsarbetsgrupper i Bryssel som inte kommer upp på ministernivå.

Jag vill också säga tack för gott arbete och önskar en glad sommar!

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den här utvidgade återrapporten och önskar trevlig sommar!

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Vi återupptar förhandlingarna och hälsar finansministern med medarbetare välkomna. Vi ska förbereda ett ganska viktigt möte i Ekofin. Det finns inga A-punkter, såvitt jag förstår. Vi har två återrapporter, en från den 17 maj och en från den 14 juni. Jag föreslår att vi tar återrapporten från den 14 juni tillsammans med punkterna 3 och 7, så att vi tar den diskussionen i ett.

Finns det något att säga om återrapporten från den 17 maj?

Anf. 168 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr ordförande! Mötena var av karaktären att de mycket blev kringmöten för andra diskussioner, enkannerligen de som fördes informellt och i eurogruppen om situationen i Grekland. Huvudpunkten var att vi fick ett förhandlingsmandat den 17 maj för att gå till parlamentet med sexpacken. Jag drev som alltid de svenska positionerna. Naturligtvis var en viktig del i argumentationen att säkra arbetsmarknadens parterers roll. Den informella finansministermiddagen den 14 juni kom i praktiken att handla bara om sexpacken.

Det var ett av de mer besvärliga Ekofinmöten jag har varit på. Normalt sett har vi i Ekofin en attityd att vi tar oss framåt för att lösa frågor.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det var ett besvärligt möte eftersom förutsättningarna att gå vidare med parlamentet nu inte är helt okomplicerade. Jag återkommer till det när vi går in på själva ärendet. Det förutsatte lite grann att man hittade någon typ av kompromissutrymme med rådet på dessa punkter.

Ibland är jobbiga saker jobbigast precis innan man kommer överens. I dag har vi fått uppgörelsen mellan Merkel och Sarkozy, men den tar vi väl på Grekland eller så. Möjligtvis kan det nu finnas något mer av öppning kring ekonomisk styrning inför måndagens Ekofin, men den informella finansministermiddagen gick i skyttegravsgrävandets tecken. Man var låst vid sina positioner och blockerade ordförandeskapet. Det ungerska ordförandeskapet har slitit för att tillsammans med kommissionen och parlamentet föra det framåt, men de fick ingen som helst hjälp av medlemsstaterna.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går över till dagordningen. Första punkten gäller lagstiftningsförslag om ekonomisk styrning. Det är en beslutspunkt.

Anf. 170 Finansminister ANDERS BORG (M):
Vi måste disponera vår mötestid, och jag vill avisera att vi har ett behov av att tala lite längre om Grekland på slutet.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:
Vi tar det under Övriga frågor.

Anf. 172 Finansminister ANDERS BORG (M):
Frågan om ekonomisk styrning har som ni vet en otroligt lång bakgrund. Det är Van Rompuy-gruppen och de sex direktiven, och vi har åtskilliga gånger varit i finansutskottet och i EU-nämnden. Vi har med hjälp av inte minst de svenska fackföreningsorganisationerna LO, TCO och Saco och med benäget bistånd av Europaparlamentarikerna och Socialdemokraterna, som ska ha tack, fått till ett en rätt betydande förändring i styrningsdokumentet. Om Socialdemokraterna blir arga för att jag tackar dem ber jag om ursäkt.

I den förebyggande pakten ligger nu det som i parlamentsversionen var § 6 om att skydda de nationella lönerörelserna. Det ligger nu i § 1, alltså i portalparagrafen. Det ska också finnas en kompromisstext från dagens Coreper, som vi kan dela ut så att alla i nämnden har den, där vi har fått in en tydlig referens till Lissabonfördragets artikel 152 och att man ska respektera national parties and institutions in wage formation, att man ska ta into account det som sägs om fundamentala rättigheter och att det accordingly shall not affect the right to negotiate och så vidare.

Vi har drivit detta hårt. Frågan var uppe den 14 juni, och då markerade vi att detta måste man gå med på för att det ska finnas en majoritet i Sveriges riksdag. Jag är glad över att vi har fått detta till stånd.

När det gäller de övriga punkterna vet ni att vi har fått stor vikt vid att man ska ha bra budgetprocesser, att det är viktigt med ordning och reda i processerna och att vi därför tycker att ramverket i grund och botten är bra. I övrigt är det inte så mycket att tillägga.

Anf. 173 BO BERNHARDSSON (S):
Herr ordförande! Jag tackar finansministern för informationen och för tacket till Socialdemokraterna. Vi har inget emot det. Vi har ju tillräckligt mycket annat att vara oense om, så det ska nog fungera rätt bra i alla fall.

Jag ska göra en lång historia kort. Vi har vid upprepade tillfällen sagt att förutsättningen för att vi ska kunna gå med på lagstiftningsakten om makroekonomiska obalanser är att vi får garantier för att självbestämmandet på området lönebildning, parternas rätt att sluta avtal och så vidare, inte träds förnär. Vi har deltagit i processen, diskuterat och följt det noga.

Har vi nu fått garantier genom de viktiga förändringarna? Nej, det kanske vi inte har. Det är en politisk process, och vi kommer givetvis att följa utvecklingen även i fortsättningen. EU rör på sig hela tiden, och ibland rör även domstolen på sig. Vi kommer alltså att följa det. Det här är dock så pass bra, och det tycker fackföreningsrörelsen också, att vi är beredda att säga ja till lagstiftningsförslaget.

Jag har ett litet medskick. Processen är inte slut, även om det är rimligt att anta att slutförslaget kommer att ligga nära det som föreligger, och det fanns vid något tillfälle en formulering i paragrafen om att nat-

ionella lagar och praktik ska gälla om de respekterar union laws, which respect union laws. Den formuleringen har fackföreningsrörelsen och vi stora problem med. Vi tror att om man har med den typen av reservation i lagtexten öppnar man för någon sorts processer kring vad som smäller högst. Är det union laws eller nationella regler och nationell praktik?

Om denna formulering skulle komma tillbaka, vilket jag inte tror, förutsätter vi att regeringen säg nej till förslaget. Det är så pass viktigt att det inte finns med.

Anf. 174 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tackar finansministern för genomgången. Vi har diskuterat detta många gånger förut, och vi kommer att återkomma till det. Ståndpunkterna är väl kända.

Det är rimligt att dessa regler är förbehållna euroländerna, att de är kopplade till eurokrisen och att det handlar om att fördjupa stabilitetspakten som i grunden har till syfte att få euron att fungera som valuta. Vår kritik gäller dels substansen i delar av förslaget, dels det principiella med självbestämmanderätten över finanspolitiken. Vi kommer att kvarstå vid denna och vid våra avvikande meningar.

Vi kommer kanske inte att få majoritet för vår ståndpunkt i EU-nämnden, och därför har vi samma reservationer som Socialdemokraterna har. Det är sluttexterna som kommer att avgöra hur det ser ut när det är färdigförhandlat.

Anf. 175 Finansminister ANDERS BORG (M):

Men ni ger också stöd?

Anf. 176 JONAS SJÖSTEDT (V):

Nej, det gör vi inte, men vi inser att det kommer att gå igenom, och då är det viktigt att det fackliga är tillgodosett. Annars är det dubbelt bekymmersamt. Det är sluttexterna som avgör. Vi måste få läsa dem i god tid och ha möjlighet att gå igenom dem i finansutskottet och helst även i EU-nämnden. Det är ett avgörande paket, och det får inte gå för fort på slutet av behandlingen.

Jag vill fråga om en detalj. Tidigt i diskussionen talades det om vilken form av sanktionsmöjlighet som finns mot olika länder. Vi har inte varit omfattade av det rena bötesförfarandet, men det har tidigare nämnts att vi skulle kunna omfattas av möjligheten att bestraffas med indraget EU-stöd. Kvarstår den möjligheten i de texter som man nu förhandlar om?

Anf. 177 ELISABETH SVANTESSON (M):

Den här frågan har som sagt varit uppe länge och har lång bakgrund. Nästa vecka ska parlamentet fatta beslut om den position som ni ministrar kommer fram till. Jag antar att finansministern har en känsla för var ni landar i rådet och hur det kommer att falla ut i parlamentet. Kommer det att bli stora förändringar jämfört med den position som finns nu?

2010/11:40

17 juni

Anf. 178 THORALF ALFSSON (SD):

Ordförande! Det är första gången jag är i EU-nämnden, så jag har lite svårt med formerna och vet inte om jag ska anmäla avvikande mening nu.

Jag vill inleda med att påpeka att vi principiellt motsätter oss de fyra rättsakter som berör Sverige. Dels binder vi upp vår finanspolitik vad avser såväl utgiftstak som skuldsättning, dels utsätter vi oss för ytterligare potentiell betygssättning och korrigering mekanismer. Vidare framstår det inte som direkt nödvändigt att vidta åtgärder på EU-nivå, då flertalet länder redan nu har börjat arbeta med sina underskott och skuldsättningar.

Dock är det positivt att regeringen verkar kunna få gehör och förståelse för den svenska lönesättningen.

Anf. 179 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag delar naturligtvis Bo Bernhardssons hållning att det finns mycket kvar för oss att vara oeniga om. Vi har många riksdagsdebatter i andra ämnen där vi kan diskutera arbetsmarknadspolitik och inriktning på olika åtgärder på svensk grund där vi kan vara oeniga. Men jag tycker som alltid att det är en fördel när vi kan hitta en bred samsyn i Sverige. Det ger en väldig styrka åt vår förhandlingsposition när vi kan referera till att det är partier och organisationer i hela samhällslivet som anser att något är mycket centralt.

Som Bo Bernhardsson känner till är den formulering som han nämnde borta. Vi har också fått så starka försäkringar som man kan få om att den inte kommer tillbaka, och vi har varit mycket tydliga med att det är en röd linje som Sverige inte kan acceptera. Förhandlingar kan alltid kompliceras, men jag skulle i dag bedöma det som relativt osannolikt att någon gör ett försök att stoppa in formuleringen.

I grunden har vi här haft stöd av relativt många medlemsstater. Det är inte så att någon medlemsstat har räckt upp handen och sagt att för dem är det väldigt centralt att inte ta med Sveriges förslag, utan tvärtom är det flera som åtminstone har hummat instämmande i förslaget. Jag vill inte säga att vi har fått mycket draghjälp, men lite hummande har de i alla fall presterat.

Diskussionen i sig har varit viktig, därför att den har förts rätt mycket direkt med kommissionen, och det är kommissionen som sedan skriver utlåtandena. Vi har försökt klargöra vad vi anser att de kan skriva om och analysera och vad vi anser att de inte bör skriva om och analysera.

Jag förstår Bo Bernhardssons reservation, för vi kommer inte alltid att ha samsyn i Sveriges riksdag. Det framgår när vi behandlar olika synpunkter från kommissionen. Det är, som när OECD, IMF eller någon annan utvärderar olika politiska förslag, så att vad man tycker om rekommendationerna faller ut över en partiskala.

Nu har vi förmånen att ha en finsk kommissionär på det här området som väl förstår den nordiska samhällsmodellen och den nordiska lönebildningsmodellen. Jag har en känsla av att även han har en rätt stark känsla för varför det här är viktigt för oss och vad som är rimligt att man skriver om. Ja, det är om man har ett kostnadsproblem. Vad är då absolut inte rimligt att man skriver om? Det är till exempel vad Handels har ingått för avtal eller har för avtalskrav.

Jag har en känsla av att kommissionen ändå är relativt klar över vad som kan vara en rimlig tolkning av detta. Men det återstår att se, och det har vi inga garantier för. Därför finns det en reservation. Där har vi också mycket kvar att diskutera inrikespolitiskt med Bo Bernhardsson och Socialdemokraterna.

Jonas Sjöstedt reser frågan om sanktionsmöjligheter. Som vi ser det i dag finns det inte en sådan möjlighet, och det återstår att se om den kommer tillbaka i de diskussioner som rör ickemedlemsländerna som ska fullföljas. Vår bild är att frågan inte är på agendan som det är nu.

Elisabeth Svantesson har naturligtvis rätt i att om rådet inte är berett att röra på sig kan man göra prognosen att det här kommer att gå bra om Europaparlamentet sträcker vapen i alla knäckfrågorna. Det skulle jag bedöma som ganska osannolikt.

Det finns en möjlighet att vi får ytterligare rörelser på måndagens rådsmöte. Nu känner jag att vår egen del är hemma. På de senaste mötena ägnade jag mig nästan bara åt vår egen del. Jag kommer nu att försöka argumentera för att vi måste hitta en kompromiss med parlamentet, därför att det är en väldigt fördel om vi nu får största möjliga klarhet inför Europeiska rådet både kring hanteringen av Grekland och kring sexpacken.

Vi vet att vi måste komma överens. Vi vet att det kommer att kompromissas. Att då skjuta upp det till det polska ordförandeskapet efter sommaren kan jag inte se några som helst vinster med. Det finns positioner som måste överges och kompromisser som måste göras. Då är det bättre att göra det nu än att vänta.

Det kan vara så att mötet den 14 juni var det sista innan man ska göra upp, och då brukar det vara så att man paraderar runt med sina respektive plakat. Men det återstår att se. Det var hyfsat mycket läsningar den 14 juni. Sveriges hållning, och den vill vi gärna ha stöd för här, ska vara att man nu bör komma överens med parlamentet och ta detta framåt.

Thoralf Alfsson menar att han är skeptisk till i princip helheten i detta. Man kan naturligtvis ha olika uppfattningar om det här. Min enkla syn är att Europas senaste historia skriker ut att vi behöver stramare ramverk för budgethantering som förhindrar länder att underfinansiera sin offentliga sektor eller dra på sig skulder, osäkerheter och obalanser som faktiskt utgör ett hot mot hela unionens ekonomiska stabilitet. Det går inte att kvantifiera kostnaderna för den ordning vi nu har. Den är ett enormt bekymmer för Europa.

Jag tycker helt enkelt att det är bra om vi får de sex direktiven på plats. Det är mycket bättre att vi har en stramare ordning som inte är rätt på alla punkter än att vi inte har en ordning.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka göra en sammanfattning. Socialdemokraterna stöder detta men med villkoret att texten om union law inte kommer tillbaka.

Vänsterpartiet har en avvikande mening grundad på en principiell hållning beträffande självbestämmande.

Sverigedemokraterna är emot de överstatliga inslag som finns i de sex lagförslagen.

Jag finner att det med stöd av Socialdemokraterna finns stöd för regeringens hållning och position i denna punkt. Det inkluderar även punkt 7.

Vi går vidare till punkt 4 om EU-garanti till Europeiska investeringsbanken.

Anf. 181 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr ordförande! Det som vi ska ta ställning till är i praktiken ett kompromissförslag från ordförandeskapet. Det rör de utvidgade garantierna som ställs för EIB-lånen, där det bland annat handlar om att öka våra insatser på klimatsidan med 2 miljarder och att också få en viss ökning för MENA-länderna på andra sidan Medelhavet. Det finns massor av olika detaljer i det här.

Det som vi är oeniga om är hur vi ska se på Island. Storbritannien och Nederländerna motsätter sig att det finns en möjlighet för Island att få lån. De menar att Island inte har uppfyllt sina förpliktelser när det gäller Landsbanki och insättningsgarantin.

Vi menar att det är en helt orimlig slutsats. Regeringen i Island har gjort vad de har kunnat för att uppfylla förpliktelserna. Sedan har Island haft presidentval och folkomröstning, och det får man naturligtvis ha respekt för. Nu är saken på väg mot Eftadomstolen och får ha sin gilla gång. Jag uppfattar det som att Island, så gott det går givet den struktur landet har, har för avsikt att acceptera slutsatsen i Eftadomstolen. Därför tycker vi att briter och holländare helt enkelt bör släppa reservationen.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 4.

Är direktivet om system för garanti av insättningar en falsk B-punkt?

Anf. 183 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ja, det är en händelse som ser ut som en tanke att den följer efter diskussionen om Island, för det här är så att säga kärnan i det isländska problemet.

Efter bland annat de isländska svårigheterna har man velat skärpa kraven på insättningsgarantier. Nu ska en höjning komma på plats.

Den falska B-punkten ligger i att det nu finns en Coreperuppgörelse som säger att minimikravet på förfinansiering av de här systemen är ½ procent. Det är naturligtvis enligt svensk hållning alldeles otillräckligt. Vi har 2,3 procents förfinansiering i vår insättningsgaranti, och den kommer med stor sannolikhet att öka nu när man också får höja taket i insättningsgarantin.

Det är rimligt och logiskt att man förfinansierar så att man inte i en kris får akuta finansieringsproblem mot bakgrund av en sådan här svårighet. Det var ju det som ställde till det för en del medlemsländer och även för Island. Förfinansiering gör det lättare att fullfölja förpliktelserna.

Vi tycker att ½ procent är alldeles för lågt, upprörande lågt, och vi har markerat det tydligt under processen. Men nu har vi en kompromiss i Coreper, och då anser Sveriges regering att vi måste stödja den.

Anf. 184 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Vi har haft en avvikande mening i finansutskottet som egentligen är samma ståndpunkt som regeringen har, att vi ska ha upp

minimikravet till över 1,5 procent. Trots att vi håller med regeringen vidhåller vi att vi tycker att man ska rösta för detta.

2010/11:40
17 juni

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Vi bryter ny konstitutionell mark här varje gång.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens position, men det finns en avvikande mening som innebär att inte stödja men ändå inte ta avstånd från regeringens ståndpunkt.

Anf. 186 JONAS SJÖSTEDT (V):

Regeringens ståndpunkt är att nu acceptera en kompromissnivå på 0,5 procent, och vi skulle vilja att man röstade för något som låg över 1,5 procent.

Anf. 187 ORDFÖRANDEN:

Vänsterpartiet accepterar alltså inte den kompromiss som ligger på bordet?

Anf. 188 JONAS SJÖSTEDT (V):

Nej.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Då är det ganska klart att det finns stöd för regeringens position med undantag för Vänsterpartiet, som har en avvikande mening som går ut på att man vill ha en högre procentsats än den som har framkommit i kompromissen.

Vi går vidare till punkt 6, Förordning om OTC-derivat.

Anf. 190 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det här är en fråga som rör OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Tanken är att man ska få bättre fungerande marknader när även den här typen av instrument, som rätt tydligt var en del av krisen, handlas på ett sätt som man dels har information om, dels har en bättre genomlysning av. Följaktligen får man bättre kontroll på både risknivån och, kanske ännu viktigare, var i samhällsekonomin riskerna ligger.

Sverige har verkat för att vi ska få en bra och balanserad reglering. Förhandlingarna pågår fortfarande. Det som dock har varit en viktig fråga för oss är att ickefinansiella företag som har ett behov av att ingå ett derivatkontrakt i syfte att hantera risker i sin egen verksamhet inte ska ingå men att de ska omfattas av rapporteringsskyldigheten. Det har sin bakgrund i att det när det gäller ett antal ickefinansiella företag som har det här behovet finns ett svenskt intresse i att det kan hanteras. Vi uppnår ändå det vi vill med ökad rapporteringsskyldighet etcetera i god ordning.

Johanna Lybeck Lilja kan få fylla i när det gäller detta med rapporteringsskyldigheten för ickefinansiella företag. Jag föreställer mig att det är därför att det finns ett antal industriföretag som har behov av att göra detta.

Anf. 191 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Vad man vill försöka åstadkomma här är en balans mellan att hålla kontroll på de transaktioner som kan ställa till med oreda för den finansiella stabiliteten och att inte i onödan lägga en alltför stor börda på företagen. Därför har man generellt undantagit ickefinansiella företag från den här bestämmelsen, men de ska rapportera alla transaktioner.

Om de ickefinansiella företagen däremot är så stora – man kan tänka sig de riktigt stora multinationella företagen – att de kommer över en viss tröskel, alltså har en väldigt omfattande derivathandelsverksamhet, ska de också omfattas av clearingskyldigheten.

Genom rapporteringskraven kommer tillsynsmyndigheten att kunna följa utvecklingen. Trösklarna ska därmed kunna justeras så att vi fångar de transaktioner vi vill men undanhåller de som inte innebär en fara för den finansiella stabiliteten.

Anf. 192 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Rent allmänt tycker vi att detta är ett viktigt och välkommet förslag. Det är viktigt att det kommer på plats så fort som möjligt och att man, om det blir en diskussion om tröskelvärden eller någon tendens till att urholka detta, håller emot så att det blir så heltäckande som möjligt.

När det gäller de ickefinansiella företagen verkar det vara en rimlig lösning.

Anf. 193 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Jag vill bara säga att det på Coreper för bara en halvtimme sedan har visat sig att det har varit så svårt att nå enighet i denna fråga att det helt enkelt kommer att bli en information till ministrarna vid mötet och att förhandlingarna sedan fortsätter i rådsarbetsgruppen.

Jag kan lite kortfattat redogöra för de stora stötestenarna, om EU-nämnden så önskar. Det kan nämligen gå fort på slutet i en global kompromiss, och då kan vi råka ut för att det antas i Coreper.

Jag ska vara kortfattad. Det finns egentligen tre riktigt stora utestående punkter. Den ena handlar om vem som ska ha tillsynen över de centrala motparterna. Alla är överens om att hemlandet ska ha en stark ställning. Kommissionen och många medlemsstater tycker att man då ska ha ett tillsynskollegium där man ska nå ett enighetsbeslut medan några andra medlemsstater liksom vi tycker att hemlandet, som trots allt är det som får bära kostnaden om det går illa, är det som ska ha en stark ställning. Om man inte följer kollegiets uppfattning får man helt enkelt förklara sig. Här finns det alltså en utestående fråga.

När det gäller registreringsföretagen, eller transaktionsregistren, har vi accepterat att det är den europeiska tillsynsmyndigheten som har huvudansvaret eftersom de tillhandahåller en europeisk tjänst. Men det måste ske i tillräckligt gott samarbete med den berörda nationella myndigheten. Vi har till exempel i Sverige ett sådant företag som tillhandahåller ett transaktionsregister på EU-nivå.

Den andra stora frågan handlar om vilka derivat som ska omfattas av clearingskyldigheten. Ska det vara enbart OTC-derivat eller alla derivat, även sådana som handlas över en börs? I praktiken kan man säga att det inte spelar så stor roll. Vi har inte haft en så stark åsikt i fråga om detta.

De derivatkontrakt som handlas på en börs clearas nästan alltid. Dessutom kommer det lagstiftning om ett tag som kommer att tvinga in detta både i form av MiFID-direktivet och i översynen av kapitaltäckningsdirektivet. Vi kan acceptera båda lösningarna, eftersom det kommer att lösa sig ändå.

Det som är viktigt för oss är att det är en icke-diskriminerande access, det vill säga att om du har ett kontrakt som du har handlat ska du ha rätt att cleara det. En central motpart ska inte kunna säga nej till ett kontrakt när man vill cleara det.

Den sista frågan handlar om huruvida man ska kräva att centrala motparter ska regleras som banker eller kreditinstitut och därmed kunna få centralbankslikviditet. Det är svårt för oss att kräva att centralbankerna ska ge likviditet till en viss typ av aktör. De är trots allt oberoende i all sin härlighet. Dessutom bedriver de inte samma typ av verksamhet som ett normalt kreditinstitut, så vi tycker inte att det är en rimlig hållning. Men alla dessa pusselbitar finns inom ramen för en global kompromiss.

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 6 om OTC-derivat.

Punkt 7 är klar. Vi går vidare till punkt 8.

Anf. 195 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr ordförande! Vi har nu fått dels kommissionens rapporter som är deras svar på vårbudgetarna runt om i Europa, dels utkast till rekommendationer.

Det är viktigt att man skiljer på de processer som är mycket skarpa och den här. De mycket skarpa processerna som inte löper igenom dessa processer är utvärdering av de medlemsstater som är i omfattande stödprogram. Där är dokumenten ett förhandlingsdokument som är på riktigt – detta är naturligtvis också på riktigt – och dokumenten är mycket skarpa, man har villkor och förhandlar.

Det är enligt vår uppfattning ungefär samma typ av skrivningar som kommissionen har gjort i många år inom ramen för sysselsättningspakten och inom ramen för att ekonomisk politik är en del av en gemensam angelägenhet och på det sättet påminner om OECD och IMF.

I vår inrikespolitiska debatt kan man tycka det ena eller det fjärde om dessa rekommendationer, men de är av ungefär den karaktären. Huruvida regeringen eller olika riksdagspartier väljer att lyssna på dem, ta till sig dem och hålla med om dem är upp till var och en.

Alla sådana processer som Sverige deltar i är viktiga. IMF-genomgången som nu till exempel gjorts av Riksbankens likviditetsfrågor ger oss underlag för att verkligen fundera igenom en del andra frågor mycket noggrant. Det är alltså ingen ursäkt. Har vi komplicerade och avancerade synpunkter har vi anledning att fundera över det. Det ska vi naturligtvis i grundlig ordning göra, oavsett om det är kommissionen eller någon annan som framför synpunkterna.

Jag tycker att det är viktigt att här göra en markering om att det är detta som är statusen på det. Jag vet att det också har varit slutsatser i samband med att ni har haft överläggningar inför Epscorådet som jag tycker passar bra även för detta. Vi noterar att de har synpunkter och att det inte är så mycket mer att säga om det.

Det finns möjligen av den anledningen skäl att stryka en del. I någon av texterna står det: Gällande kommissionens föreslagna rekommendationer ligger dessa i linje med ... och så vidare. Jag tycker naturligtvis att det som står där är helt korrekt därför att regeringen för en mycket bra politik. Men av den anledningen tycker jag att man gott och väl kan stryka det för att ha tydlighet i markeringen av hur vi ser på det.

Låt mig säga någonting om delarna i detta. Det blir naturligtvis utifrån regeringens hållning i dessa frågor.

I den första rekommendationen som kommissionen ger oss sägs det att det är viktigt att vi säkerställer att vi upprätthåller våra medelfristiga mål för finanspolitiken och undviker procyklikaltet. Procyklikaltet betyder att man i högkonjunktur inte ska driva på en uppgång och i lågkonjunktur inte ska driva på en nedgång. Det är en självklar utgångspunkt för all ekonomisk politik att det ska vara på det sättet.

Kommissionen och rådsslutsatserna kopplar detta till vårt medelfristiga mål, MTO. Då ska man komma ihåg att vårt medelfristiga mål, MTO, skiljer sig på ett rätt påtagligt sätt från de andra medlemsstaternas. De andra medlemsstaterna har ett MTO som räknas fram utifrån S2-indikatorn som ofta ligger på ett litet minus, nära balans eller ett litet plus. Sverige har ett MTO som vi själva har skapat. Det innebär att vi ska ha ett överskott på 1 procent över konjunkturykeln. Det är ett mycket skarpare MTO än vad övriga medlemsstater har. Det finns medlemsstater som kanske har ett lika skarpt MTO därför att de har så stora skulder och underskott. Detta är väsentligt mer än vad kommissionens beräkningar av S2-indikatorn skulle indikera.

Det tycker jag är viktigt att säga eftersom det faktiskt ger oss anledning – vi ska återkomma till det i god ordning i samband med budgetpropositionen – att fundera igenom om vi ska revidera vårt MTO därför att det nu kopplas en utvärderingsprocess till vårt MTO. Då är frågan om vi ska ha samma MTO som andra medlemsstater och sedan vårt eget ramverk eller om MTO:t ska vara överskottsmålet. Jag vill inte säga att regeringen har någon slutsats där än, men jag tycker att man noggrant kan fundera igenom det eftersom det nu kopplas ett antal mekanismer till det.

Möjligtvis kunde det vara en poäng att markera att vi själva tar på oss vår tvångströja och inte via EU.

Procyklikaltet brukar ekonomer koppla till förändring av strukturellt sparande. Vi har i det avseendet en finanspolitik som just nu är lite bekymmersam om man blickar framåt eftersom vi går mot betydande strukturella överskott. Det betyder att det strukturella överskottet ökar och att vi stramar åt inriktningen på finanspolitiken. Det kan man tycka är motiverat om vi skulle ha ett positivt outputgap, det vill säga om arbetslösheten redan var nere under den långsiktigt uthålliga nivån. Det är den inte enligt regeringens bedömning utan vi har lediga resurser i ekonomin. Då bör finanspolitiken inte föras i en åtstramande riktning. Möjligtvis skulle man kunna argumentera för att den skulle kunna föras i en expansiv riktning.

Enligt kommissionens egna prognoser för strukturellt sparande överträffar vi MTO:t med 1,1 procent av bnp, det vill säga strax under 40 miljarder.

Jag sade i finansutskottet att det finns olika bedömningar från ESV, Riksbanken och KI om vad som är en lämplig finanspolitik just nu. Ingen

av dem har dock förslagit så stora åtgärder att det kommer i närheten av MTO:t.

I kommissionens prognos ökar det strukturella sparandet med 1 procent. En neutral finanspolitik enligt kommissionens definition av strukturellt sparande skulle alltså också öppna för en relativt omfattande vidgning av expansiviteten i politiken.

Jag tycker att det kan vara viktigt att göra den markeringen i detta sammanhang, det vill säga att vi nästa år och följande två år uppfyller vårt MTO. Vi är alltså det enda medlemslandet som alla år uppfyller MTO:t. På det sättet är vi med råge starkare än de övriga. Jag tror att finnarna upplever det nästa år eller i år. Men sedan får de en försvagning som slår till. Danskarna har också en rätt påtaglig försvagning när vi blickar lite framåt. Tyskland kommer mot slutet av perioden att uppfylla sitt MTO men med underskott därför att deras MTO är ett litet underskott.

När det gäller de makroekonomiska riskerna är jag inte så väldigt imponerad av kommissionens synpunkter. Vi har haft diskussionen om bostadspriser, hushållsskuldsättning och banksektor. Kommissionen menar nu att det är hyresregleringen, regelverket för kommunala bostadsföretag och fastighetsskatten som vi borde titta på. Vi delar inte den bedömningen. Jag tycker att det är svårt att värja sig från intrycket att det faktum att kommissionen inte vill ta tag i kapitaltäckningsreglerna i CRD IV gör att man inte anger den mest uppenbara slutsatsen, nämligen att vi borde skärpa kapitaltäckningskraven. Här är det en skriande kontrast mellan till exempel IMF:s grundliga analys och kommissionens synpunkter.

Jag tycker inte att vi på den punkten har skäl att ta till oss så mycket av detta eftersom bankernas kortsiktiga och mycket omfattande utlandsfinansiering och deras exponering i Baltikum inte påverkas om vi ändrar hyresregleringen.

När de gäller sysselsättningspolitiken har jag egentligen inte någon synpunkt. Jag säger detta mer som reflexioner därför att jag tycker att vi ska fästa rimlig vikt vid dessa synpunkter från kommissionens sida.

Anf. 196 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att finansministern här redogjorde för hur han bedömer dessa rekommendationer. Men vi i nämnden tar inte ställning till finansministerns bedömning.

Anf. 197 BO BERNHARDSSON (S):

Jag ska inte göra det heller. Däremot tycker jag att det finns skäl att lägga till någonting om just de principiella frågorna, nämligen hur man ska betrakta rekommendationerna och hur vi ska behandla dem i EU-nämnden.

Vi har varit med förr om att olika processer i Europasamarbetet inte är riktigt färdiga när de sätts i sjön. Jag tror att detta är ett bra exempel på det.

Man kan som utgångspunkt ta meningen: "Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och förslagen till landspecifika rekommendationer." Det beror på vad man menar med det. Vi är uppenbart för en ökad samordning och ett utbyte av erfarenheter, vi är för att man har

2010/11:40

17 juni

statistik som är jämförbar, och vi är för benchmarking. Men det är viktigt att man, vilket vi har uttryckt många gånger, visar respekt för den nationella suveräniteten på de områden där vi så att säga inte har gett bort någon makt till Europeiska unionen. Där är det den öppna samordningsmetoden som gäller. Det är på det sättet som förslagen ska betraktas.

Om man ska tolka välkommandet av de landspecifika rekommendationerna så att vi tycker att det är bra rekommendationer får vi ett jätteproblem om vi ska hantera det i EU-nämnden. Jag har tittat på rekommendationerna till Italien, Belgien, Frankrike och Spanien. Plötsligt är de på inrikespolitisk nivå där vi uppenbart har helt andra uppfattningar i många frågor.

Om jag skulle uttrycka mig lite drastiskt tycker jag att den politiken i långa stycken innebär att Europa backar in i framtiden. Men vi ska inte ta den diskussionen här. Jag säger det bara för att uttrycka problemet tydligt.

Det första man kan säga är: Vi tycker att det är positivt med processen, det vill säga att vi har ett utbyte, att vi har det vi kallar benchmarking, att vi har en öppen samordning och så vidare. Men på områden där vi inte har gett bort något inflytande till EU är det vi som bestämmer. Då blir det inte rimligt att behandla det i EU-nämnden – alltså i sak.

När det gäller de rekommendationer som kommer till Sverige tycker jag egentligen att man skulle uttrycka det ungefär så här: Vi har tagit del av dem, och de kommer att bedömas och bli föremål för behandling i den ordinarie inrikespolitiska processen i riksdagen, det vill säga när vi antar budgetar och när frågorna kommer upp. Då kommer vi antingen att förkasta dem eller ta dem till oss, och där kommer vi att ha olika uppfattningar i partierna.

Vi verkar vara hyggligt överens om detta. Det är ingen jättepolemik. Men det är viktigt att vi hittar former framöver – jag tror inte att de är färdiga – för hur vi ska hantera detta. Men jag tycker att vårt svar måste vara: Ja, vi tar del av rekommendationerna, och vi kommer att behandla dem när vi behandlar frågorna i riksdagen. Då vägs även det in, precis som OECD-rekommendationer och annat, i bedömningarna.

Det är klart att vi på ett sätt kan leva med, som det står, att det ligger i linje med regeringens politik, men det är inte säkert att vi tycker att det är bra politik. På ett sätt kan vi göra det, om vi inte ska vara för petiga.

Jag tror att jag har gjort positionen klar, så jag slutar där.

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Anders Borg ska strax få ge en kort kommentar till detta. Jag ska bara säga något för klarhetens skull.

För det första har finansministern redan strukit ett stycke från den svenska ståndpunkten. Det börjar med: Beträffande kommissionens föreslagna rekommendationer och sträcker sig fram till vad kommissionen föreslår. Det behöver vi alltså inte diskutera, om det är någon som sitter och ruvar på en kommentar om det.

För det andra avser jag i min sammanfattning att upprepa det som jag sammanfattade när vi hade arbetsmarknadsrekommendationerna uppe häromdagen. Jag tror att ni kommer ihåg ungefär vad det innebar.

Anf. 199 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag delar Bo Bernhardssons hållning i den här frågan. Det som regeringen förmodligen bör överväga att göra – det kommer mina medarbetare nu att notera, eftersom jag säger det – inför framtiden är att lägga till en skrivning där man på något sätt säger kanske lite grann av det vi sade när den här processen kom upp. Det är att vi välkomnar de här förslagen och rekommendationerna men lägger till, med en markering, att i fråga om ekonomisk politik när det avser inriktningen på finanspolitik, arbetsmarknadspolitik, utformningen av socialförsäkringar och åtgärder för finansiell stabilitet betraktar vi det som att Sverige har en egen bestämmanderätt inom ramen för den ekonomiska politiken.

Vi hade en sådan formulering i någon nämndslutsats tidigare. Vi ska ta fram och titta på den, så att vi gör en markering även i dokumenten till EU där vi säger att ja, vi välkomnar processen och rekommendationerna och noterar att de har kommit, men det finns ett antal områden där Sverige anser att det föreligger ett nationellt självbestämmande. Då har man den markeringen. Vi ska titta på det. Det är nästan som en standardmässig formulering, för att ha detta i god ordning.

Anf. 200 THORALF ALFSSON (SD):

Ordförande! Förutom invändningen att det måste anses nästintill förödmjukande att behöva förklara sin politik och därtill ibland till och med föregripa riksdagens godkännande av reformer som ligger i framtiden är det oroande att man kan se en tendens till att vilja gå ännu längre och ännu djupare i sin bedömning av ländernas nationella reformprogram.

Vidare kan man knappast i egentlig mening säga att vi får tre rekommendationer, eftersom kommissionen på varje punkt föreslår en rad åtgärder. Man kopplar till exempel risker på grund av huspriser till storleken på banksektorn, hyresmarknaden, fastighetsbeskattning med mera. Arbetsmarknad tar man också ett helhetsgrepp på och pekar på utbildning, anställningsstöd, avhopp, barnomsorg och ett femte steg i jobbskatteavdraget.

Sverigedemokraterna välkomnar inte vare sig kommissionens bedömning, rådets rekommendation eller kommissionens meddelande.

Anf. 201 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Det är lite oklart av dagordningen vad beslutet är. Jag antar att man ska anta rådsrekommendationer, att det är det som är beslutet.

Anf. 202 Finansminister ANDERS BORG (M):

Godkänna.

Anf. 203 JONAS SJÖSTEDT (V):

Godkänna, ja. Det har jag svårt att stödja helt enkelt därför att jag är politiskt oenig i mycket av det som har ordinerats länderna.

Jag ska bara nämna två exempel för att inte göra diskussionen för lång.

När det gäller Spanien sägs det att man ska göra om det spanska kollektivavtalssystemet. Jag är inte beredd, som vänsterpartist, att gå in och

säga till Spanien: Ni ska göra om ert kollektivavtalssystem. Jag tycker inte att det är vår roll att säga åt Spanien om de ska göra om sitt kollektivavtalssystem eller inte.

Till Danmark sägs det att man ska avskaffa efterlönsordningen. Det är den hetaste valfrågan inför det kommande danska folketingsvalet. Partierna är djupt delade i den frågan. Och mitt systerparti, Socialistisk Folkeparti, är inte alls för att avskaffa efterlönsordningen i Danmark. Jag är inte beredd att ge den typen av rekommendationer som görs i flera av programmen. De är dessutom väldigt olika sinsemellan. Jag kan inte ställa mig bakom dem. Jag har en avvikande mening.

Anf. 204 ORDFÖRANDEN:

Om jag tolkade den tidigare diskussionen rätt har både Anders Borg och Bo Bernhardsson sagt att det inte gäller någonting med innebörden att godkänna eller inte godkänna. Men det kanske Anders Borg kan utveckla närmare.

Anf. 205 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Formellt ska man godkänna, men sedan kan man lägga olika innebörd i vad det betyder att man ska godkänna.

Jag tycker kanske inte att det är så konstigt att kommissionen gör bedömningar. Det konstiga är om rådet ska fatta beslut om dem. Det kan jag tycka är märkligt. Jag kan tycka att det är rätt intressant att läsa rekommendationer från någon annan organisation när det gäller hur svensk inrikespolitik och de åtgärder som vidtas faller ut.

Det är här jag blir väldigt besviken på finansministern när jag nu lyssnar på honom. Han har nämligen missat en av de viktigare sakerna när det gäller problemen i svensk ekonomi och sådant. Det är naturligtvis klimatfrågan. Inte med ett ord har man bedömt hur den kommer att påverka den makroekonomiska och ekonomiska utvecklingen på längre sikt, utan den bortser man helt från. Tyvärr börjar man tala om fastighetsskatt och sådant, vilket jag kan tycka är mindre intressant i en långsiktig ekonomisk politik där man har att hantera klimat- och miljöfrågorna.

Jag tror att Anders Borg vet ungefär vad jag skulle säga de närmaste tio minuterna, så jag rundar av på en minut och säger att detta är någonting som finansministern borde lyfta fram på ministerrådsmötet. Vad innehåller de här rekommendationerna? Vad utgår kommissionen från när man gör de här bedömningarna? Kommissionen har i och för sig inte helt missat detta. Man har på s. 15 skrivit lite grann om energi och om klimatförändringarna. Men det är en liten passus. Det verkar mest som om man pliktskyldigast tar upp någonting om det. Jag menar att det nog bör finnas en större notering i det här, för väldigt många av de insatser som behöver göras kommer att påverka klimat- och miljöfrågorna på lång sikt. Det kommer även att påverka ekonomin. Det tror jag att finansministern förstår. Detta är ett medskick från Miljöpartiet. Det är absolut ingen avvikande mening utan ett medskick.

Anf. 206 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag börjar med Ulf Holm och jobbar mig bakåt, så att säga. Låt mig säga att vi, när vi nu har gjort om ramverket i Sverige, har tagit in håll-

barhetsdimensionen i Finanspolitiska rådets arbete och förstärkt den dimensionen av KIs arbete. Regeringen har ingen invändning mot att det är en oerhört central del i utvärderingen av ekonomisk politik. Det är närmast en självklarhet, precis som fördelningseffekter är en del av hur vi värderar ekonomisk politik. Det är tillväxt, sysselsättning, offentliga finanser, fördelning och hållbarhet som är de mest rimliga utvärderingskriterierna i fråga om en politisk åtgärd. Jag har ingen svårighet med Ulf Holms invändning.

Vi ska fundera lite grann på vad vi ska dra för slutsatser av det, om man ska föreslå till exempel att kommissionen gör någonting av det. Det är en så pass stor sak att man nog måste ha funderat på den en stund innan man säger något, så jag gör inte det. Jag har förståelse för Ulf Holms synpunkt. Så långt sträcker jag mig.

När det gäller Thoralf Alfsson och Jonas Sjöstedt är det ingen hemlighet att regeringen i inrikespolitiska termer inte har samma syn som Sverigedemokraterna eller Vänsterpartiet. Jag företräder både andra värderingar och andra politiska slutsatser om ekonomi än till exempel Jonas Sjöstedt och Thoralf Alfsson. Vi är oeniga i riksdagen. Så är det.

Jag tycker att det enda rimliga sättet för riksdagen att förhålla sig till den typen av rekommendationer är att hålla det hela på ett metaplan, som Bo Bernhardsson och Carl B Hamilton nämnde, det vill säga att med reservation för att Sverige anser att finanspolitik, arbetsmarknadspolitik, socialförsäkring och sådant är centrala delar av vår inrikespolitik välkomnar vi naturligtvis att kommissionen har lagt pannan i djupa veck och funderat igenom ett antal olika frågor.

Jag tror inte att man ska se det på det sätt som Jonas Sjöstedt antyder, att vi måste titta igenom varje lands rekommendationer.

Jag läste om det som gäller Spanien, men jag noterade inte kollektivavtalsdelen. Det som sägs där är att det ska ske efter konsultationer med de sociala parterna och i enlighet med de nationella traditionerna och praktiken.

När det gäller att spanska arbetsmarknadens parter har suttit i omfattande förhandlingar om sin kollektivavtalsstruktur och att regeringen då anser att de vill ha ett stöd från det europeiska för detta förutsätter jag att spanjorerna kan leva med det med samma reservation som vi har. Givet att man betraktar det mer som en tanke från kommissionen än en del av den spanska inrikespolitiken har jag svårt att se invändningen i det. Men man måste, tycker jag, ta metaperspektivet först.

Jag ska inte gå in på vad Jonas Sjöstedt, Thoralf Alfsson och jag inte är överens om.

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Då försöker jag sammanfatta. Om vi ska beskriva beslutssituationen är det ungefär så här – nu säger jag den deklaration som jag gjorde i samband med överläggningar om Epscorådet häromdagen:

Vi är vana vid att OECD, IMF med flera har synpunkter på Sverige. Ibland tycker vi att det är bra. Ibland tycker vi att det är dåligt. Vi i Sverige mottar rekommendationerna, i detta fall från EU-kommissionen. Det gör även alla andra EU-länder. De får också rekommendationer.

Man tar del av rekommendationerna. Man kastar dem inte i papperskorgen. Man visar en viss respekt när man läser dem. Sedan understryker

man att de beslut som rekommendationerna avser är nationella beslut och inte bindande. Alla beslut som rör de här frågorna fattas av regering och riksdag i Sverige. Därefter lägger vi rekommendationerna till handlingarna.

Så sammanfattar jag den här beslutssituationen. Jag uppfattar att det är ungefär så som Bo Bernhardsson och finansministern också uppfattar situationen. Det har ju varit en lång diskussion om detta.

Det finns också noterat att det finns en strykning, som vi har nämnt här, i regeringens ståndpunkt. Jag upprepar inte det.

Det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna, som ser de här rekommendationerna som ovälkomna och är emot den här EU-processen, om jag uppfattade det rätt. Det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet, som är emot de här rekommendationerna och kanske också processen i princip. Det är en fråga till Jonas Sjöstedt.

Anf. 208 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Vi har ju som enda parti invänt när själva processen togs, så det är klart att vi vidhåller den principiella kritiken. Men här har vi i första hand kritik mot mycket av innehållet i det som man rekommenderar andra länder.

Anf. 209 ORDFÖRANDEN:

Det gäller både innehållet och själva processen. Okej.

Miljöpartiet har gjort ett medskick om att klimatfrågan skulle vinna på att inkluderas. Det har finansministern inte ställt sig avvisande till.

Anf. 210 Finansminister ANDERS BORG (M):

Regeringen har naturligtvis behov av att tänka igenom och bereda detta i sedvanlig ordning.

Anf. 211 ORDFÖRANDEN:

Med den sammanfattning som jag nu har gjort finner jag att det finns stöd för regeringens position under punkt 8, Den europeiska terminen.

Vi går vidare till punkt 9 om den europeiska statistiken.

Anf. 212 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är inte mycket att säga om detta. Vi ska anta slutsatser om kvalitetsstyrningen för europeisk statistik. Vi ska säkra statistikmyndigheters oberoende. Det kommer dock att göras utifrån beslut av varje enskild medlemsstat. Vi är positiva till förslaget.

Anf. 213 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position i denna fråga.

Vi går till Övriga frågor – Grekland.

Finansministern är välkommen att utveckla sin syn på problemen i Grekland.

Anf. 214 Finansminister ANDERS BORG (M):

Här skulle man kunna tala mycket länge. Det här är en fråga som har varit med oss under snart två år. Det har varit en otalig mängd genom-

gångar och processer. Det som nu sker och som gör frågan mer skarp är att vi har skäl att anta att en lösning är på gång. Angela Merkel och president Sarkozy har haft en överläggning i dag där slutsatsen har varit att de säger att vi står relativt nära en lösning.

Vi är inte anslutna till euron, vi sitter inte med i eurogruppen, och följaktligen har vi inte en daglig nära information om de här överläggningarna och inte heller någon information om de slutsatser som har dragits av dessa två, givet att de inte säger mer än att de tror att en lösning är nära. Vi ska inte utesluta att det kan komma att krävas ett extra sammanträde i början av nästa vecka, på måndag. Jag ska ge en bakgrund till varför jag utfärdar den mötesvarningen.

Det vi vet är att Grekland gick in med mycket stora underskott redan 2008 och 2009, alltså före krisen. De reviderades upp. Vi trodde att det skulle vara ett underskott på 3 procent, som sedan blev ett underskott på 15 procent. Det finns i realiteten inte någon koppling mellan underskotten och krisen annat än att en liten del av detta är cyklisk. Man har helt enkelt haft betydande delar av den offentliga sektorn utanför de offentliga räkenskaperna. Till exempel låg, om jag förstått det hela rätt, hela sjukhusssystemet motsvarande 3 procent av bnp utanför de nationella räkenskaperna.

Den förra grekiska regeringen försäkrade oss om att det här var en del av det sydosturopeiska ekonomiska undret, att Grekland hade en mycket bra tillväxt, att arbetslösheten minskade och att siffrorna var korrekta. Det visade sig att det var en helt felaktig beskrivning. I realiteten hade man en extrem lånefinansiering när man kom in i konvergensprocesserna på räntemarknaderna. Av bnp utgör offentlig och privat konsumtion i dag 90 procent. Det är extrem outlier; i praktiken har man hela sin bnp i form av privat och offentlig konsumtion. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det gör att man har mycket stora underskott både i sin budget och i sina utrikesaffärer. Man har mycket stora bytesbalansunderskott och har haft det under lång tid. Det gör att man nu inte bara har underskott utan också betydande ackumulerade nationella och offentliga skulder.

Jag får ändå säga att den regering som tillträdde har, efter ett inledande tövande under de första en till två månaderna under 2010, när de hade svårigheter att bedöma digniteten av det här, agerat med betydande kraft. Det IMF-program som lades fram under förra våren i EU är ett av de mer långtgående och detaljerade jag har upplevt under mina år. Det har därefter på nytt förstärkts. Det är en herkulisk uppgift därför att statskulden ligger på nära nog 150 procent, och den stiger.

För att man ska hålla koll på en sådan statsskuld måste man ha mycket stora primärsaldon och helst låsa in sin offentliga skuld. Japan har en skuld på 200 procent av bnp, Belgien väl över 100, och det har Italien också. Men har man hunnit göra anpassningen så att skatterna överstiger utgifterna så mycket att man kan betala räntorna och att man därtill, som Japan och Italien, byggt upp system där statsobligationerna i Japans fall är inlåsta i postsparbanker och i Italiens fall i försäkringsbolag kan man kanske ha en så stor skuld. Har man inte gjort det och är i omställningsprocessen blir det mycket dramatiskt.

Nu avgår Georgios Papaconstantinou som Greklands finansminister. Jag talade med honom så sent som i måndags kväll. Det är klart att jag

känner ett drag av vemod. Det är en person som har lagt ned stor kraft i saneringsarbetet. I praktiken har han dedikerat sin offentliga gärning till detta. Nu byter man, och det finns säkert goda skäl till det. Det är upp till grekerna. Det man har gjort från den nuvarande grekiska regeringens sida är mycket ansvarsfullt. Jag ska ge några exempel på vad det handlar om.

Man har i sitt program att återanställa en av fem offentliganställda, vilket reducerar antalet offentliganställda med någonstans mellan 15 och 20 procent under de här åren. Man har därtill minskat lönekostnaden med den trettonde månadslönen, och man har gått upp i veckoarbetstid på ett sätt som gör att vi talar om en offentligfinansiell effekt på kanske uppe mot 25 procent av lönesumman. Vi ska komma ihåg att vår egen relativt brutala saneringsprocess sammantaget gav en 15-procentig reduktion av den offentliga lönesumman. Det är betydande insatser om görs.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Det är en liten ekonomi som har en export- och importpenetration som är helt unik i Europa; man har mycket lite import, mycket lite export.

Regeringens plan innehåller bland annat att 150 yrken frigörs från licenssystem. Man har sedan tidigare till exempel för advokater, arkitekter och ingenjörer regelverk som gör att de får verka inom ett visst område med en massa reservationer för inom vilka branscher och på vilket sätt. Alla de här restriktionerna gör att man bygger upp massor av små monopol med massor av monopolvinster. Enda sättet att få ekonomin att bli konkurrenskraftig och få den att fungera är att riva ned regleringsstrukturerna. Bakom varje regleringsstruktur sitter någon som har byggt upp sitt liv och sin tillvaro på att leva på monopolvinsterna. Därför ger det väldiga konvulsioner i det grekiska samhället.

Man har mycket omfattande offentligfinansiella tillgångar. Min kollega, Johanna Lybecks chef, Peter Norman brukar ibland notera att vi har 680 miljarder i företagssfär. Den är inte obetydlig, det är den största företagssfären i Sverige, mycket större än Investor, Industrivärden eller någon annan. Det är ett mycket ansträngande arbete att sköta den. Det är alldeles uppenbart att det förutsätter mycket inverkan.

Grekerna har en företagssfär som enligt min omräkning – med reservation för att jag har gjort omräkningen lite kvickt och är lite osäker på hela innehållet – motsvarar drygt 5 000 miljarder. På den försäljningslista vi talar om finns inom den första tranchen ett stort antal banker. Vi talar inte om en eller två utan om ett stort antal mellanstora, större och regionala banker och en enorm mängd olika typer av företag som har varit en del av vad jag tror egentligen inte är så mycket statliga företag som nationella lokalmonopol. I praktiken är det mycket svårt att värdera företagen därför att deras vinst och existens bygger på att de inte är utsatta för vare sig importkonkurrens eller nationell konkurrens.

Det grekerna gör har åtminstone tre dimensioner. Det första är en offentligfinansiell omstrukturering och motsvarar i dag i storleksordningen 10 procent av bnp. Vår egen, Finlands och Lettlands var några snäpp större. Med de tillägg som nu görs från regeringens sida kommer man upp till, skulle jag tro, några procentenheter högre än 10. Den är fördelad så att ungefär 60 procent går på utgifter och ungefär 40 procent på inkomster. Det är standardmässigt väl genomförda saneringsprocesser. Man brukar landa ungefär i det häradet.

Den andra delen är att det sker en mycket omfattande konkurrenskraftsstärkning av den grekiska ekonomin. Det är breda avregleringar och förändringar för att öppna för konkurrens och följaktligen också för en annan produktivitet utveckling på sikt.

Det tredje ledet är den breda utförsäljningen. Skälet till att den görs är att det med en rimlig realränta – ni kan själva multiplicera 5 procent med 160 – i en sådan ekonomi är fullständigt brutala primärsaldon, som jag sade inledningsvis, som man måste dra runt för att hålla detta i rimlig ordning.

Enda sättet att ändra det är att få ned skuldnivån. Det finns två sätt att göra det på, dels att avstå från att fullgöra arbetet med sina skulder, dels att få ned dem genom att omvandla förmögenhetsmassa genom utförsäljningarna. I den delen gör man någonting som rätt väl kan beskrivas som något som påminner om det tyskarna gjorde med Treuhand i två avseenden. Det ena är att det är någon typ av oberoende institution som under en längre tid ska genomföra detta relativt brett. Men kom ihåg att Treuhand blev en förlust till slut. Tyska staten fick stoppa in pengar i Treuhand. Många av de östtyska företagen fick man kapitalisera och sanera innan man kunde sälja ut dem. Försäljningslistorna är relativt realistiska, och man förstår varför de här företagen har ett värde. Man förstår varifrån penningströmmen kommer – utan att gå in på detaljer. Mycket av den här egendomen är sådant som kommer att vara väldigt komplicerat att sälja. Vi får helt enkelt se hur stort värdet är.

Varför berör detta EU-nämnden annat än att det är en allmän information om läget i en av medlemsstaterna? När euroländerna gjorde Greklandsprogrammet var det byggt på nationella åtaganden från de olika medlemsländerna. EFSF fanns inte; den har skapats därefter och användes för till exempel Irland. EFSM, det som var betalningsbalansmedlen och som vi använde för Lettland och som använts för Ungern och Rumänien, ingick inte, utan det var ett rent nationellt eurolandsprogram.

Även med det jag beskriver kommer det att finnas betydande underskott. Under överskådlig tid ligger man med underskott, vilket gör att Grekland förmodligen måste hållas från marknaden en längre period. Jag skulle tro till tidigast 2013. Då går vi in i ESM-lagstiftningen, det vill säga den permanenta krismekanismen. I tysk lagstiftning förutsätter den, om jag har tolkat den tyska lagstiftningen korrekt, inte bara deltagande från IMF utan också deltagande från EFSM, det vill säga det som är kommissionsmedel. Av de medlen återstår relativt lite. Jag tror att det rör sig om ett tiotal miljarder euro. EFSM kan inte tömmas därför att det finns andra länder som potentiellt kan behöva medel, och betalningsbalansfaciliteten kan komma att behövas.

Vi ska komma ihåg att de öst- och centraleuropeiska länderna har omstrukturerat sig alldeles själva med en kraft av sällan skådat slag. Letterna deklarerade på förra Ekofinmötet i tisdags att de förmodligen inte kommer att behöva mer medel från det internationella samfundet. De gjorde i måndags en obligationsemission som var lyckad. Deras egen bedömning är att det inte ska uteslutas att underskotten redan i år blir på relativt måttlig nivå och därefter väl under 3 procent nästa år, om vi nu inte får allmänt stopp i världsekonomin. Det kan ändå behövas betalningsfacilitetsmedel. Berör det betalningsfacilitetsmedel blir det ett beslut för medlemsländerna. Då kan man inta olika positioner.

Skälet till att Sverige inte valde att göra ett bilateralt program för Grekland var detsamma som när vi valde att inte göra det för Rumänien och Ungern. Frågan fördes aldrig upp därför att grannländer till medlemsstater och de närmast berörda staterna inte var beredda att göra detta av olika historiska nationella skäl, som man ju kan förstå. För Österrike och Ungern kan det bli en del komplikationer med att spela samma roll som Sverige gjorde för de baltiska länderna. Det förutsätter att man har en okomplicerad historia. Därför blev det inga sådana program, därför har frågan aldrig rests, och därför är det inte aktuellt med några bilaterala svenska insatser för Grekland. Man kan väga in massor av olika skäl. Jag behöver inte redogöra för fler.

Vi har inte hunnit ha en ordentlig regeringsprocess om detta så regeringen har ännu ingen uppfattning, det finns inget förslag etcetera. Jag har svårt att tro att Sverige skulle säga att kommissionsmedel och EU-budgetmedel inte kan användas specifikt för Grekland om de nu kan användas för till exempel Irland och andra länder.

Jag skulle föreställa mig att vi när vi har berett detta kommer tillbaka med en position som är att vi anser att ett visst mått av dessa inte kan användas alls – det måste finnas kvar resurser för betalningsbalansfaciliteten, eftersom det kan finnas andra länder som får problem – men att vi inte kan motsätta oss detta om beskrivningen som jag nu ger er är korrekt, nämligen att de avser att förlänga det ett år.

Jag säger nu detta på spekulativ basis därför att det kan finnas skäl för er att i de olika partierna ha haft den här diskussionen så att vi kan ha en förankring. Den kommer i sådana fall att bli relativt kvick, kan jag föreställa mig, på måndag.

Anf. 215 ORDFÖRANDEN:

Vi lämnar stödfrågan åt sidan. Jag kommer strax till den.

Det som gör den grekiska situationen så svår är att det i Grekland på något sätt inte finns ett kontrakt mellan medborgarna och staten. Medborgarna ser staten som en fiende. Även om man höjer skatterna och vidgar skattebaserna kommer det inte in mer pengar.

Jag vet inte riktigt om finansministern har någon reflexion om detta. Även om man fattar beslut i det grekiska parlamentet, förvisso under stora konvulsioner och så vidare, kan man implementera dessa beslut ute på fältet i administrationen?

Finansministern var inne på vad konsekvenserna kan bli för Sverige och detta med att använda kommissionens medel för Grekland. Jag tror att det är ganska uppenbart att Sverige inte bör motsätta sig det, enligt mitt partis mening. Kan det bli några andra åtaganden som finansministern ser?

Anf. 216 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Skuldnivåerna är sådana att det är rimligt att anta att Grekland inte kommer att kunna betala tillbaka allt utan att man på något sätt måste förlänga lånetider, göra någon form av ordnade nedskrivningar eller så. Det är en aktuell diskussion som pågår om hur det skulle kunna ske.

Grekland måste göra många saker, öka intäkter, minska kostnader och sälja ut statliga företag. Det finns en lista på sådant man måste göra.

Vår bedömning är att någon form av ordnade nedskrivningar är rimliga och att det är bättre att det sker förr än senare om man ska undvika en kaotisk situation, betalningsinställelse eller någonting som kan ge mer okontrollerbara földeffekter.

Skulle regeringen, i den mån man deltar i förhandlingarna, kunna framföra en position där man bidrar till en sorts ordnad partiell skuldnedskrivning som bärs av innehavarna av fordringarna, det vill säga också av bankerna? Det är rimligt att skattebetalarna inte bär hela bördan. Om man lånar ut pengar för att tjäna pengar måste man också kunna förlora pengar ibland. Vi tycker att det är ett rimligt förhållningssätt att ha det på det sättet.

Vad jag har förstått är det mer den tyska ståndpunkten i diskussionen som pågår. Risken är att man annars bara skjuter det framför sig och kommer att få problemen i större omfattning senare. Därför tror vi att det är viktigt att inte vänta för länge på detta.

Det är klart att varje form av utlåning till Grekland nu är ett högriskprojekt med den skuldnivå man är på. Även om jag lyssnade noggrant är jag inte helt klar över hur en eventuell svensk exponering skulle se ut. Det är viktigt att veta om det när man kommer till beslutssituationer.

Trots detta är det svårt att se hur en lösning av det underliggande byttesbalansproblemet ska kunna ske så länge man har valutaunionen och hur man ska kunna komma till rätta med det.

Anf. 217 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig göra några reflexioner med anledning av det Carl B Hamilton säger. Jag vill inte bli alltför filosofisk. Men jag ska erkänna att när jag satt i måndags kväll och talade med min grekiska kollega – och Fernando Teixeira dos Santos från Portugal avgår – var det inte utan att jag slogs av tanken vad som är samhällets krafter och sammanhållningen.

Ska man dra några slutsatser om samhällskontrakten för vår del måste de rimligen vara två. Det ena är att vi vårdar våra offentliga finanser. Det är det enda urberg som finns när saker och ting smäller. Det andra är att vi i alla partier ålägger oss att vårda vår samförståndsdemokrati och kultur.

Man möter de länder där opposition och regering beter sig som man nu har gjort i Grekland, och i Greklands fall skulle jag nog lägga huvudskulden för detta på oppositionen. I ett nationellt utomordentligt allvarligt krisläge vägrar man att gå in och samarbeta och hjälpa regeringen.

Vi måste ömsesidigt vårda ett klimat i Sverige där vi aldrig blir ett sådant land. Det är vi inte. Vi har skött detta historiskt på ett annat sätt. Men det är en reflexion jag slås av när jag ser hur man gått ned så djupt i sina skyttegravar att man inte ens i detta läge kan kliva upp och hjälpas åt.

Det Carl B Hamilton säger är alldeles riktigt. Vad gäller skattesatser och skatteindrivning har man på inkomstskattesidan en diskrepans på i storleksordningen 4–5 procent av bnp, om jag minns siffrorna rätt. Jag tar dem nu ur huvudet. Det är ett betydande bortfall även på momssidan. Diskrepanserna här är så stora att om man slöt dem skulle man förmodligen inte behöva göra så där alldeles mycket mer.

Nu görs det mycket noggranna insatser på implementeringssidan. Man föreslår inte bara. IMF-programmet till förra sommaren gick lite i

stå under hösten. Man litade på Papaconstantinou och Papandreou. Men de var två, och sedan när det kom ut till myndigheterna tog det stopp. Man förstärker även den delen av implementeringen med personer med ansvar för olika delar av detta. Den grekiska ansvarsstrukturen förstärks också i implementeringen.

Det frågades om den svenska exponeringen i detta. Är det ett högriskprojekt, och hur mycket handlar det om? Det bygger på att man i så fall gissar hur stort paketet är och så vidare och hur mycket av EFSM-faciliteten som används. Givet vad den ligger på kommer det sannolikt inte att röra sig om mer än någon eller några miljarder svenska kronor för svensk del. Det är alltså inte ett åtagande av den klass som vi har gjort för Lettland, Island eller de andra. Det kan bara vara en fraktion av dessa 10 miljarder euro. Vår andel av dem är någon procent eller så.

Vi har i dag via Valutafonden anslagit 3 miljarder svenska kronor, eller 2,97 som det står i papperet, till Grekland. Säg att det handlar om något sådant på IMF-delen och sedan om ytterligare några miljarder.

För de pengarna har vi nästintill ingen risk. Det låter märkligt att säga. Men detta är multinationella organisationer vars obligationer alltid ligger över alla obligationer, inklusive statsobligationerna. Det räcker inte med att Grekland går i default på sina egna obligationer. Det brukar vara närmast hundra procentig indrivning på multinationella lån. Det vi har bråkat om är att våra egna lån borde ligga längre fram för Lettland och Irland eftersom vi inte har samma senioritet i dem.

När det gäller skuldavskrivning, om jag har förstått och tolkat Merkel och Sarkozy rätt utifrån den information jag har, säger även Sarkozy nu att han välkomnar ett privat deltagande.

Man måste förstå varför detta är kontroversiellt. Targetsystemet påminner om det system vi har för Riksbanken för att cleara mellan bankerna i Sverige. Det ska i princip vara nollat varje dag. Så har det varit i ECB. Det är offentlig information, och jag avslöjar därför ingenting hemligt. Där har den sydeuropeiska skuldsättningen i targetsystemet gått upp till 350 miljarder euro. Det är en rätt betydande exponering för ECB, som ligger i ett system som egentligen aldrig skulle användas till den typen av exponering.

Det är alldeles självklart att de åtaganden som ECB, eller för den delen EFSF och andra, har gjort i detta inte kan skrivas av. Man kan inte ena dagen säga att tyska och franska skattebetalare ska göra dessa åtaganden och nästa dag skriva ned skulderna. Då har man förlorat förtroendet hos medborgarna.

Däremot är det relativt uppenbart vem som vinner på att man gör dessa åtaganden. Det är de privata banker som i dag äger obligationerna. Det är väldigt naturligt med någon typ av Parisklubb, Viennaliknande förlängning. Juncker har inte bara sagt reprofilerings, utan smart reprofilerings var det senaste uttalandet från honom.

Det låter någorlunda rimligt. Wolfgang Schäuble har i det brev som varit mycket omtalat föreslagit en sjuårig förlängning av durationen. Givet att man då får samma räntor blir det en kraftig sänkning av värdet på innehavet av obligationerna. Då får väl ett antal banker vara med och bära detta.

Det är väl egentligen ett hot? Är det frivilligt? Ja, alternativet för dem är att värdet på obligationerna faller mycket mer. Det internationella

samfundet går in och städar upp detta och räddar därmed de berörda bankernas balansräkningar. Då är det högst naturligt att de som både har fått ränta på pengarna tidigare och framför allt får en minskad risk i sin portfölj får bidra till det.

Om ni föreställer er hur stressade de är i dag givet att de sitter på de tillgångarna tror jag nog att det finns en betydande beredvillighet från deras sida att få lite lugn och ro i systemet. Det tror jag nog att de kan förhandla fram.

Jag ska också påpeka något om detta att bara skriva ned statsobligationer. Jag har talat om det med både Braga från Brasilien och Gurría från Mexiko, vilka gjorde det i respektive land. Det är inte okomplicerat. Det man gjorde där med Brady Bonds och nedskrivningar var att det framför allt skedde på en liten del av utlandsskuldsmarknaden, detta i ett läge när man hade en egen centralbank som sedan kunde trycka pengar. Europeiska länder har ingen centralbank längre som kan trycka egna pengar.

Dynamiken kring det är inte okomplicerad, men vi kan naturligtvis ha olika uppfattningar om det. En ordnad, smart reprofilering tycker jag är en rätt naturlig del av en sådan process.

Anf. 218 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har en reflexion och en synpunkt. Jag uppfattar det som att finansministern har rört sig mot nedskrivningshållet om man jämför uttalanden för ett halvår sedan eller för några månader sedan med det som i dag sades i radion. Om det är så tycker jag i så fall att det är bra.

Om det värsta skulle hända och man hamnade i en mer okontrollerad betalningsinställelse eller nedskrivningssituation, vad finns det för garantier att betalningsordningen håller? Hamnar man inte egentligen i en sorts realförhandling om vad som kan betalas och vad som inte kan betalas? Då kan man tala om vilken senioritet olika skulder har, men i praktiken kommer allting att vara uppe på bordet. Är det inte så?

Anf. 219 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ett av skälen till att staten är så bra är att den är evig. Staten försvinner inte. Den kan inte springa ifrån sina åligganden. Vi lämnar inte ifrån oss våra med mindre än att vi gör det frivilligt.

Sverige har såvitt jag vet drivit in alla sina skulder i alla tider, med undantag för det vi har skrivit ned. Vi har en del nordkoreanska kvar som står på indrivningslistan. Men förr eller senare ändrar sig regimen där, och då kommer vi att höra av oss och säga: Vi vill ha betalt för era skulder. Sådana är vi.

Anf. 220 ORDFÖRANDEN:

Ungefär hur dags på måndag skulle detta möte kunna vara?

Anf. 221 Finansminister ANDERS BORG (M):

Om det blir en process med eurogruppsmötet på söndagen kommer det förmodligen till Ekofin, och då kan vi klara det till lunchtid. Det är alltså om vi landar i det; det vet vi ännu inte. Vi kan också landa i många andra slutsatser.

2010/11:40

17 juni

Anf. 222 ORDFÖRANDEN:
När vet vi ungefär hur det går och tidpunkten?

Anf. 223 Finansminister ANDERS BORG (M):
Vid eurogruppsmötet kan vi med stor sannolikhet få information om vad som krävs. Det är på söndag kväll.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:
Vet vi då också när vi kan träffas på måndagen?

Anf. 225 Finansminister ANDERS BORG (M):
Räkna med måndag lunch. Det är relativt klart att det i sådana fall bör vara runt lunchtid. Det är med reservation för att vi kan kallas in på söndagskvällen. Då får vi ta detta på söndag i sådana fall. Vill man ha det i direkt anslutning till eurogruppsmötet, vilket har hänt några gånger, kommer vi att kallas in efteråt.

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:
Jag föreställer mig att vi kan ta detta som en telefonkonferens. De som är i stan eller vill komma träffas i den gamla sessionssalen där vi också har möjlighet att ha telefonmöte. Vi har ett telefonmöte med möjlighet till närvaro vid lunchtid på måndag.

Tack så väldigt mycket Anders Borg med medarbetare för att ni kom hit, och ett särskilt tack för den sista punkten om Grekland.

Innehållsförteckning

2010/11:40

17 juni

1 § Utrikes frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	1
Anf. 3 JONAS SJÖSTEDT (V).....	1
Anf. 4 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	1
Anf. 5 JONAS SJÖSTEDT (V).....	1
Anf. 6 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 12 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	5
Anf. 13 URBAN AHLIN (S).....	6
Anf. 14 JONAS SJÖSTEDT (V).....	7
Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	7
Anf. 16 URBAN AHLIN (S).....	8
Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	8
Anf. 18 URBAN AHLIN (S).....	9
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	9
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	10
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	10
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	10
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	10
Anf. 28 JONAS SJÖSTEDT (V).....	10
Anf. 29 URBAN AHLIN (S).....	11
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 31 JONAS SJÖSTEDT (V).....	11
Anf. 32 URBAN AHLIN (S).....	11
Anf. 33 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 34 ULF HOLM (MP).....	12
Anf. 35 URBAN AHLIN (S).....	12
Anf. 36 JONAS SJÖSTEDT (V).....	12
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 38 URBAN AHLIN (S).....	13
Anf. 39 ULF HOLM (MP).....	13
Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	13
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	14
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 44 JONAS SJÖSTEDT (V).....	14
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 46 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	14
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 48 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE.....	14

Anf. 49	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 50	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	14
Anf. 51	CAROLINE SZYBER (KD).....	15
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	15
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	15
2 §	Allmänna frågor	16
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 56	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	16
Anf. 57	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	16
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 59	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	16
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 61	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	17
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 63	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	17
Anf. 64	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	17
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 66	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	18
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 68	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	18
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 70	JONAS SJÖSTEDT (V).....	19
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 72	JONAS SJÖSTEDT (V).....	19
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 74	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	19
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 76	JONAS SJÖSTEDT (V).....	19
Anf. 77	EVA-LENA JANSSON (S)	20
Anf. 78	JONAS SJÖSTEDT (V).....	20
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 80	JONAS SJÖSTEDT (V).....	20
Anf. 81	Kanslichef MARGARETA HJORTH	20
Anf. 82	Departementsrådet MIKAEL TOLLERZ	20
Anf. 83	JONAS SJÖSTEDT (V).....	21
Anf. 84	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	21
Anf. 85	Departementsrådet MIKAEL TOLLERZ	21
Anf. 86	EVA-LENA JANSSON (S)	21
Anf. 87	ULF HOLM (MP).....	21
Anf. 88	MARIE GRANLUND (S).....	22
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 90	MARIE GRANLUND (S).....	22
Anf. 91	ULF HOLM (MP).....	22
Anf. 92	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	22
Anf. 93	Departementsrådet MIKAEL TOLLERZ	23
Anf. 94	Kanslirådet MARIANNE PERSSON	23
Anf. 95	MARIE GRANLUND (S).....	23
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 97	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	23
Anf. 98	JONAS SJÖSTEDT (V).....	23

Anf. 99	EVA-LENA JANSSON (S)	24	2010/11:40
Anf. 100	CAROLINE SZYBER (KD)	24	17 juni
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	24	
Anf. 102	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	24	
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 104	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	25	
Anf. 105	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	25	
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 107	JONAS SJÖSTEDT (V)	25	
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 109	JONAS SJÖSTEDT (V)	25	
Anf. 110	MARIE GRANLUND (S)	26	
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	26	
Anf. 112	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	26	
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	26	

3 §	Miljö	27
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 115	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	27
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 117	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	27
Anf. 118	JENS HOLM (V)	27
Anf. 119	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	27
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 121	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	28
Anf. 122	JENS HOLM (V)	28
Anf. 123	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 124	PYRY NIEMI (S)	28
Anf. 125	ULF HOLM (MP)	29
Anf. 126	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	29
Anf. 127	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 128	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	29
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 130	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	29
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 132	PYRY NIEMI (S)	30
Anf. 133	ULF HOLM (MP)	30
Anf. 134	JENS HOLM (V)	30
Anf. 135	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	30
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 137	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	31
Anf. 138	JENS HOLM (V)	31
Anf. 139	ULF HOLM (MP)	32
Anf. 140	PYRY NIEMI (S)	32
Anf. 141	BENGT-ANDERS JOHANSSON (M)	33
Anf. 142	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	33
Anf. 143	JENS HOLM (V)	34
Anf. 144	ULF HOLM (MP)	34
Anf. 145	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	35
Anf. 146	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 147	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	35
Anf. 148	CARINA OHLSSON (S)	35

Anf. 149	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	36
Anf. 150	CARINA OHLSSON (S)	36
Anf. 151	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	36
Anf. 152	JENS HOLM (V)	36
Anf. 153	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 154	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	37
Anf. 155	JENS HOLM (V)	37
Anf. 156	ORDFÖRANDEN	37
4 §	Utrikes frågor – bistånd	38
Anf. 157	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 158	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M)	38
Anf. 159	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 160	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M)	40
Anf. 161	CARINA OHLSSON (S)	41
Anf. 162	SUSANNA HABY (M)	41
Anf. 163	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M)	41
Anf. 164	SUSANNA HABY (M)	43
Anf. 165	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (M)	43
Anf. 166	ORDFÖRANDEN	44
5 §	Ekonomiska och finansiella frågor	45
Anf. 167	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 168	Finansminister ANDERS BORG (M)	45
Anf. 169	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 170	Finansminister ANDERS BORG (M)	46
Anf. 171	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 172	Finansminister ANDERS BORG (M)	46
Anf. 173	BO BERNHARDSSON (S)	46
Anf. 174	JONAS SJÖSTEDT (V)	47
Anf. 175	Finansminister ANDERS BORG (M)	47
Anf. 176	JONAS SJÖSTEDT (V)	47
Anf. 177	ELISABETH SVANTESSON (M)	47
Anf. 178	THORALF ALFSSON (SD)	48
Anf. 179	Finansminister ANDERS BORG (M)	48
Anf. 180	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 181	Finansminister ANDERS BORG (M)	50
Anf. 182	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 183	Finansminister ANDERS BORG (M)	50
Anf. 184	JONAS SJÖSTEDT (V)	51
Anf. 185	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 186	JONAS SJÖSTEDT (V)	51
Anf. 187	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 188	JONAS SJÖSTEDT (V)	51
Anf. 189	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 190	Finansminister ANDERS BORG (M)	51
Anf. 191	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	52
Anf. 192	JONAS SJÖSTEDT (V)	52
Anf. 193	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	52
Anf. 194	ORDFÖRANDEN	53
Anf. 195	Finansminister ANDERS BORG (M)	53
Anf. 196	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 197	BO BERNHARDSSON (S)	55

Anf. 198	ORDFÖRANDEN.....	56	2010/11:40
Anf. 199	Finansminister ANDERS BORG (M)	57	17 juni
Anf. 200	THORALF ALFSSON (SD)	57	
Anf. 201	JONAS SJÖSTEDT (V).....	57	
Anf. 202	Finansminister ANDERS BORG (M)	57	
Anf. 203	JONAS SJÖSTEDT (V).....	58	
Anf. 204	ORDFÖRANDEN.....	58	
Anf. 205	ULF HOLM (MP)	58	
Anf. 206	Finansminister ANDERS BORG (M)	59	
Anf. 207	ORDFÖRANDEN.....	60	
Anf. 208	JONAS SJÖSTEDT (V).....	60	
Anf. 209	ORDFÖRANDEN.....	60	
Anf. 210	Finansminister ANDERS BORG (M)	60	
Anf. 211	ORDFÖRANDEN.....	60	
Anf. 212	Finansminister ANDERS BORG (M)	60	
Anf. 213	ORDFÖRANDEN.....	61	
Anf. 214	Finansminister ANDERS BORG (M)	61	
Anf. 215	ORDFÖRANDEN.....	64	
Anf. 216	JONAS SJÖSTEDT (V).....	65	
Anf. 217	Finansminister ANDERS BORG (M)	65	
Anf. 218	JONAS SJÖSTEDT (V).....	67	
Anf. 219	Finansminister ANDERS BORG (M)	67	
Anf. 220	ORDFÖRANDEN.....	68	
Anf. 221	Finansminister ANDERS BORG (M)	68	
Anf. 222	ORDFÖRANDEN.....	68	
Anf. 223	Finansminister ANDERS BORG (M)	68	
Anf. 224	ORDFÖRANDEN.....	68	
Anf. 225	Finansminister ANDERS BORG (M)	68	
Anf. 226	ORDFÖRANDEN.....	68	